

2016

Emisní plán
českých
poštovních známek

Issue Plan
of Czech
Postage Stamps

Známky s přítiskem

Narození dítěte, svatba, výročí nebo jiné nezapomenutelné momenty. Známky s přítiskem je pomohou znásobit. Využijte nabídky České pošty a nechte si k poštovním známkám zhotovit originální přítisk z vámi dodaného obrazového motivu.

www.ceskaposta.cz/pritisky | tel.: 251 036 249

Dejte svému psaní tvář

Emisní plán českých poštovních známek 2016

Issue Plan of Czech Postage Stamps 2016

1. Tradice české známkové tvorby: Karel Svolinský (1896-1986)
2. Osobnosti: Jeroným Pražský
3. Štěňata - Česká národní plemena psů: Český strakatý pes
4. Historické dopravní prostředky: „Slovenská strela“
5. Historické dopravní prostředky: kolesový parník Vyšehrad
6. Osobnosti: Tomáš Baťa (1876-1932)
7. Technické památky: 125 let Petřínské rozhledny a 125 let lanové dráhy na Petřín
8. Spojený ústav jaderných výzkumů v Dubně - 60 let
9. Krásy naší vlasti: Hrad Buchlov
10. EUROPA: Myslíme zeleně
11. Česko-slovenská filatelistická výstava Žďár nad Sázavou
12. Karel IV.
13. Pražský hrad: Lucas Cranach
14. Prodaná nevěsta - 150. výročí od premiéry
15. Strážnice - Mezinárodní folkloristický festival
16. Hry XXXI. Olympiády Rio 2016
17. Paralympiáda Rio 2016
18. Jan Jesenius - společné vydání (Česko, Slovensko, Maďarsko)
19. Ochrana přírody: Zoologické zahrady I.
20. Osobnosti: Prof. RNDr. Antonín Holý (1936-2012)
21. Historické dopravní prostředky: automobil Tatra 87
22. Historické dopravní prostředky: dvouplošník Aero Ab-11
23. Železné hory - CHKO
24. Boj o Českou státnost 1916
25. UNESCO - 70 let
26. Umělecká díla na známkách: Jaroslav Král
27. Umělecká díla na známkách: Bedřich Štefan
28. Umělecká díla na známkách: František Tichý
29. Gerrit Dou - Mladá dáma na balkoně - společné česko-lichтенštejnské vydání
1. Tradition of Czech Stamp Design: Karel Svolinský (1896-1986)
2. Personalities: Jerome of Prague
3. Puppies - Czech National Breeds of Dogs: Czech Spotted Dog
4. Historical Vehicles: "Slovenská strela"
5. Historical Vehicles: Paddle Steamer Vyšehrad
6. Personalities: Tomáš Baťa (1876-1932)
7. Technical Monuments: 125 Years of the Petřín Observation Tower and 125 Years of the Petřín Funicular
8. 60 Years of the Joint Institute for Nuclear Research in Dubna
9. Beauties of Our Country: Buchlov Castle
10. Europa: Think Green
11. Czech and Slovak Philatelic Exhibition in Žďár nad Sázavou
12. Charles IV
13. Prague Castle: Lucas Cranach
14. 150 Anniversary of the Opening Night of the Bartered Bride
15. International Folklore Festival Strážnice
16. The Games of the XXXI Olympiad, Rio 2016
17. The 2016 Summer Paralympic Games in Rio
18. Jan Jessenius - Common Czech-Slovak-Hungarian Stamp
19. Nature Protection: Zoological Gardens I
20. Personalities: Prof. RNDr. Antonín Holý (1936-2012)
21. Historical Vehicles: The Tatra 87 Car
22. Historical Vehicles: The Aero Ab-11 Biplane
23. The Železné hory Protected Landscape Area
24. The 1916 Fight for Czech Statehood
25. 70 Years of the UNESCO
26. Works of Art on Postage Stamps: Jaroslav Král
27. Works of Art on Postage Stamps: Bedřich Štefan
28. Works of Art on Postage Stamps: František Tichý
29. Gerrit Dou - Young Woman on a Balcony - Common Czech-Liechtenstein Stamp

Tradice české známkové tvorby: Karel Svobinský (1896-1986)

Tradition of Czech Stamp Design:
Karel Svobinský (1896-1986)

Den vydání: 20. 1. 2016
Autor: Zdeněk Netopil
(Heidelberg)

škole jako vedoucí pedagog Speciálního ateliéru užité grafiky.

Těžištěm jeho tvorby je kresba inspirovaná lidovými tradicemi, folklórem a přírodou. Kromě kresby se věnoval především volné a užité grafice (ex libris, plakáty,

bankovky, známková tvorba), při jejíž tvorbě experimentoval s grafickými technikami. Typickou grafickou technikou je pro něj dřevoryt a dřevořez (byl vyučen řezbářem). Vynikal také v knižní grafice a ilustraci. Navrhoval gobelíny, byl úspěšným scénografem a především autorem návrhů několika monumentálních realizací:

1930-1931: návrh vitráže pro rodovou kapli Schwarzenbergů v Chrámu sv. Víta v Praze 1949-1954: návrh nové podoby Olomouckého orloje ve stylu socialistického realismu (ve spolupráci se svou manželkou, sochařkou Marií Svobinskou se na realizaci podílel sochař Olbram Zoubek).

Na známce je znázorněn portrét Karla Svobinského, který je nakreslen dle fotografie zapůjčené z Poštovního muzea (fotil Tomáš Vosol sobě kolem roku 1977), dále je na známce i kuponu kolážově použito fragmentů z knižních ilustrací (Český rok, Rostliny, cca 1948) a poštovní známky (Morava-Těšínsko r. 1947). FDC znázorňuje odbarvený a vytvrzený fragment známky Slovácko (asi r. 1956), doplněno koláží ptáčků (fragmenty z ilustrací kolem roku 1966). Na razítku jsou originální iniciály KS použité z titulní strany publikace „K. Svobinský a kniha“ (autor V. Thiele) z roku 1968, doplněné opět ilustrační kresbou z roku 1966.

Karel Svobinský (14. ledna 1896, Svatý Kopeček u Olomouce-16. září 1986 Praha) byl významný český malíř, grafik, ilustrátor, typograf a tvůrce písma, scénograf a vysokoškolský pedagog.

V letech 1910-1916 se v Praze vyučil řezbářem. Ve studiu pokračoval od roku 1919 na UPŠ v Praze. U Štěpána Zálešáka studoval malbu a grafiku (1919-1921), u Bohumila Kafky sochu (1921). Po úrazu se zaměřil především na grafiku a nástěnnou malbu, kterou mezi lety 1922-1927 studoval u Františka Kysely. Od roku 1945 působil na téže

Scénografické výpravě se věnoval od roku 1940, kdy jej pozval do Národního divadla v Praze dirigent Václav Talich k realizaci Dvořákova *Jakobína*. Později pohostinsky realizoval výpravy převážně pro český operní repertoár jak v Praze, tak ve Státním divadle v Brně, v Olomouci, Plzni a dalších městech. Pohostinsky připravil výpravu Janáčkovy *Její pastorkyně* i pro Vídeňskou státní operu (1968). Ilustroval celou řadu knih (k nejznámějším patří např. čtyř svazková publikace *Český rok* Karla Plicky a Františka Volfa, 1944–1960) a obálek hudebnin (B. Smetana, L. Janáček a Z. Fibicha). Roku 1925 byl vystaven jeho slavnostní tisk *Máchova Máje* (pro nějž navrhl původní typografické písmo a vytvořil celou řadu ilustrací) na Mezinárodní výstavě dekorativního umění v Paříži. Po tomto úspěchu vydal u anglické firmy Monotype svůj skript *Wenceslas* (1933). Zabýval se též tvorbou plakátů, poštovních známek, exlibris, bankovek aj. Vytvořil i celou řadu barevných vitráží, mozaik a maleb na sklo. Od roku 1935 byl členem SVU Mánes a čestným členem SČUG Hollar.

Je považován za pokračovatele mánesovsko-alšovské tradice v českém výtvarném umění.

From 1919, he continued his studies at the Academy of Arts, Architecture and Design in Prague. He studied painting and graphic design with Štěpán Zálešák (1919–1921) and sculpting with Bohumil Kafka (1921). After suffering an injury, he focused mainly on graphic design and murals, which he studied with František Kysela from 1922–1927. From 1945, he worked as the head of the Special Department of Applied Graphic Art at the Academy.

The focus of his work was on drawing inspired by folk traditions, costumes, and nature. Other areas of his work included graphic art and design (book plates, posters, banknotes, stamps) using experimental graphic techniques. Due to his training as a carver, his typical graphic techniques were wood engraving and wood carving. He was also an outstanding book designer and illustrator. He designed tapestries and was a successful stage designer. He is best known as the designer of several monumental works: the stained-glass window of the Schwarzenberg chapel in St. Vitus Cathedral in Prague (1930–1931); a new design of the Astronomical Clock in Olomouc in the style of socialist realism (sculptor Olbram Zoubek contributed to the creation of the figures in collaboration with Svoboda's wife Marie).

Svoboda worked as a stage designer from 1940 when he was invited by conductor Václav Talich to create the set for Dvořák's opera *The Jacobin* in the National Theatre. He was invited as a guest stage designer mainly for Czech opera sets in Prague, the State

Date of issue: 20. 1. 2016
 Designer: Zdeněk Netopil
 (Heidelberg)

The stamp shows a portrait of Karel Svoboda based on a photograph (made by Tomáš Vosolsobě about 1977) provided by the Postal Museum; the stamp also includes a collage of fragments from book illustrations (*Czech Year, Plants*, about 1948) and a postage stamp (Moravia – *Těšínsko Region*, 1947). The FDC depicts a bleached and hardened fragment of the stamp *Slovácko Region* (about 1956), with a collage of bird motifs (fragments from his illustrations from around 1966). The handstamp contains the original initials KS from the front page of the 1968 publication "*K. Svoboda a kniha*" by Vladimír Thiele, with another of Svoboda's 1966 illustrations.

Karel Svoboda (14 January 1896, Svatý Kopeček u Olomouce – 16 September 1986, Prague) was a leading Czech painter, graphic artist, illustrator, typographer and letter designer, stage designer, and university teacher. From 1910–1916, he trained as a carver in Prague.

Theatre in Brno, Olomouc, Plzeň and other cities. He was also invited to design the set for Janáček's *Jenůfa* in the Vienna State Opera in 1968.

Svolinský illustrated many books, such as Karel Plicka and František Volf's *Czech Year* published in four volumes in 1944-1960, and covers for musical scores by e.g. Bedřich Smetana, Leoš Janáček, Zdeněk Fibich. His commemorative edition of Mácha's romantic poem *Máj*, with Svobinský's original lettering and many illustrations, was displayed at the International Decorative Art

Exhibition in Paris, 1925. After its success, he published his font *Wenceslas* with the English company Monotype in 1933. He also designed posters, postage stamps, book plates, banknotes and created numerous stained-glass windows, mosaics and glass paintings. From 1935, Svobinský was a member of the association of artists "Mánes" and an honorary member of the association of Czech graphic artists "Hollar".

He carried on the legacy of the tradition of Mánes and Aleš in Czech visual arts.

2

Osobnosti: Jeroným Pražský

Personalities: Jerome of Prague

Den vydání: 20. 1. 2016

Autor: Renáta Fučíková

Rytec FDC: Bohumil Šneider
(Heidelberg)

Známka nechce připomínat násilnou Jeronýmovu smrt. Měla by upozornit na jeho mezinárodní vzhlas a rétorické umění. Jeroným Pražský putoval mezi evropskými univerzitami, přednášel a diskutoval. Věže a brány na známce jsou stylizovaným ztvárněním evropské středověké vyspělosti a rozmanitosti, obrazem velkého duchovního bohatství, jehož součástí Jeroným Pražský nepochybně byl.

FDC představuje atmosféru univerzity, zobrazuje Jeronýma, jak přednáší studentům a předkládá podnětné otázky. Je osvícen světlem shůry, svět-

lem hledání pravdy. Světlo však prochází gotickou kružbou, naráží na středověká dogmata, tříští se. Podobně narazily Jeronýmovy názory na hradbu předsudků, a to ho stálo život - byl upálen.

Razítko zobrazuje knihu, z níž vyrážejí plameny. Můžeme v nich vidět plamen nové a obrodné pravdy, tryskající z univerzitních spisů. Stejně tak v něm můžeme vidět plameny, které tu novou pravdu měly vymazat a odstranit.

Jeroným Pražský (1378-80, Praha - 30. květen 1416, Kostnice) byl český filozof, náboženský myslitel.

Pocházel z Nového Města pražského. Na studiích v Praze na vysokém učení se seznámil s Janem Husem. V roce 1398 ukončil studium s titulem bakalář a odjel studovat do Oxfordu. Zde se seznámil s učením anglického reformátora Jana Viklefa a po ukončení studia přivezl z Anglie Viklefovy spisy. Byl mistrem čtyř univerzit (Paříž, Heidelberg, Kolín nad Rýnem, Praha). V roce 1403 se vypravil do Palestiny a Jeruzaléma. Od roku 1407 působil Jeroným na Teologické fakultě pražské univerzity. V roce 1410 byl opět ve Vídni, kde jej uvěznil a obvinil z kacířství, ale soudu se vyhnul útekem. O dva roky později se účastnil odpustkových bouří v Praze. Přání poznat zvláštnosti pravoslavné bohoslužby ho roku 1413 přivedlo na Rus a Litvu,

navštívil také polské země. Jako zastávce Viklefa a Jana Husa byl pronásledován, vydal se na Kostnický koncil, ale v květnu 1415 jej uvrhli do žaláře a byl souzen. Byl upálen na stejném místě jako Hus necelý rok po Husově popravě.

Date of issue: 20. 1. 2016

Designer: Renáta Fučíková

FDC engraver: Bohumil Šneider

(Heidelberg)

The stamp is not intended as a commemoration of Jerome's violent death. Instead, it should draw attention to his international fame and rhetorical art. Jerome of Prague travelled between European universities where he gave lectures and took part in discussions. The stamp shows towers and gates as a stylised rendition of high-level medieval European development and diversity and a symbol of the great spiritual richness to which Jerome of Prague clearly belonged.

The motif of the FDC depicts the atmosphere at a university where Jerome is giving a lecture to students and asking them stimulating questions. He is shown illuminated with light from above, an image of the seeking of truth. Like Jerome's opinions clashing against the wall of medieval dogmas, which cost him his life, the light breaks through the Gothic window and disperses.

The handstamp portrays a book with burning flames. It can be perceived as flames of new, regenerative truth proceeding from academic writings. On the other hand, the flames may threaten to burn away the new truth.

Jerome of Prague (c. 1378-80, Prague - 30 May 1416, Constance) was a Czech philosopher and theologian.

Jerome came from Prague's New Town. As a student at the University of Prague he came under the influence of Czech reformer Jan Hus. After obtaining his bachelor's

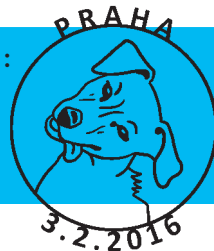
degree in 1398, he continued his studies at Oxford and adopted the philosophical theology of English reformer John Wycliffe. He returned to Prague and, as a university professor, began spreading Wycliffe's teaching. He obtained a master's degree from four universities - Paris, Heidelberg, Cologne, Prague. In 1403 he visited Palestine and Jerusalem. In 1407 he taught theology at the University of Prague. In 1410 he again visited Vienna, where he was imprisoned and accused of heresy but managed to escape. Two years later, he was involved in the public protests against indulgences in Prague. In 1413, he went to Russia and Lithuania to learn more about the specifics of the Orthodox liturgy. He also visited the Polish lands. He was persecuted as a supporter of Wycliffe and Jan Hus. Like the latter, he attended the Council of Constance, where he was imprisoned in May 1415 and put on trial. He was burned at the stake at the same place as Hus had been less than a year before.

FDC

Štěňata - Česká národní plemena psů: Český strakatý pes

Puppies - Czech National Breeds
of Dogs: Czech Spotted Dog

Den vydání: 3. 2. 2016

Autor: Zdeněk Daněk

Rytec FDC: Jaroslav Tvrdoň
(Heidelberg)

Na známce je zobrazené hravé mládě kousající „tatičku“ do ucha. Psí tatínek na nás upírá unavený, trpělivý výraz nebo také „psí pohled“.

Na FDC je využito zajímavých tvarů skvrn. Skvrna na Českém strakatém psu má tvar České republiky. Pes leží na globusu v místech, kde přibližně se Česká republika nachází.

Na razítku je jednoduchý motiv do kruhu, štěně strakáče natáčí hlavu a vystrkuje jazyk.

Český strakatý pes (nebo dříve Horákův laboratorní pes) označovaný běžně jako strakáč, je středně velké, společenské plemeno psa, pocházející z České republiky. Plemeno není uznáno mezinárodní kynologickou organizací FCI. V současné době je stále málo početné, přesto se chovatelská základna postupně rozšiřuje.

Plemeno českého strakatého psa vzniklo v 50. letech 20. století ve fyziologickém ústavu ČSAV v Praze. Jeho tvůrcem byl kynolog František Horák, odtud pochází i jeho původní název „Horákův

laboratorní pes“. Šlechtění bylo započato spářením vlkošedé feny Rigy vážící 25 kg a tříbarevného psa Míši vážícího 10 kg. Oba tyto psi byli kříženci neznámého původu, kteří se tehdy nacházeli v majetku ústavu. V prvním vrhu 4. dubna 1954 porodila Riga 9 štěňat, ze kterých byla pro další šlechtění vybrána dvě (Míša 1 a Dáša 6), nesoucí již tříbarevné zbarvení s bílými tečkovanými plochami. Vlohy pro hnědé zbarvení srsti byly do chovu přidány příkřížením německého krátkosrstého ohaře. Byly podniknuty i další pokusy o zlepšení vlastností plemene křížením s ovčákem, bullterierem a pointrem, ale jejich potomci do chovu nakonec nezasáhli. Standard plemene byl schválen roku 1960 a současně bylo plemeno zaneseno do knihy Československého svazu chovatelů drobného zvířectva jako Horákův laboratorní pes. V tu dobu nebylo plemeno veřejnosti prakticky vůbec známe, neboť psi sloužili výhradně potřebám ústavu. První veřejné představení proběhlo až 27. srpna 1961 na Celostátní výstavě služebních plemen psů v Praze.

Český strakatý pes je středně velké plemeno. Psi dosahují výšky v kohoutku 45-53 cm, feny 43-51 cm, délka trupu tvoří 110-120 % výšky kohoutku. Stavba těla je harmonická a nepřilíží těžká, mírně obdélníkového rámce s klopenými ušima. Vyskytuje se jak krátká, tak dlouhá varianta srsti. Krátká srst je tzv. patrová s podsadou a po celém těle přilehlá. Dlouhá srst, též s podsadou, je splývavější a pouze mírně zvlněná.

Srst je vždy tříbarevná, a to ve dvou rovnocenných typech zbarvení, černožlutobílém a hnědožlutobílém. Poměr mezi tmavou (černou či hnědou) a bílou částí těla je 1:1, přičemž základní barva je tmavá se žlutými znaky. Bílá pole jsou tečkovaná v oblasti žluté barvy žlutě a v oblasti tmavé barvy tmavě. Tečkování je výrazně jednotlivé a nemá vytvářet dojem melírovaného zbarvení.

Povaha českého strakatého psa je přátelská, nepro-

jevuje sklony k dominanci, což je dáno původním účelem, za kterým byl šlechtěn. Jako laboratorní pes se měl dobře snášet jak s lidmi, tak s ostatními psy ve smečce. Pokud je přivykán od mládí, bude se dobře snášet i s jinými domácími zvířaty. Český strakatý pes je velmi společenský a se svým majitelem si vytváří silné pouto. I přes svou nízkou míru agresivity je dobrým a spolehlivým hlídačem, který vetřelce označí štěkotem, aniž by ho napadl. Je aktivní a vytrvalý, miluje pohyb, při kterém je velmi temperamentní a neúnavný. Vyniká v agility a dalších kynologických sportech, díky přátelské a přístupné povaze nachází uplatnění i v canisterapii. Celkově je toto plemeno nenáročné na chov a díky své přizpůsobivosti vhodné i do bytu.

Date of issue: 3. 2. 2016

Designer: Zdeněk Daněš

FDC engraver: Jaroslav Tvrdoň
(Heidelberg)

The stamp depicts a playful puppy biting its "daddy's" ear. The puppy's father looks at us with an expression of parental exhaustion.

The FDC uses interestingly shaped spots. The spot on this Czech Spotted Dog is the same shape as the Czech Republic. The dog is lying on a globe around the location of the Czech Republic.

The handstamp uses a simple round motif with a Czech Spotted Dog puppy turning its head and sticking out its tongue.

The Czech Spotted Dog (formerly Horák's Laboratory Dog), commonly known as a spotted dog or "strakáč" in Czech, is a medium-sized breed of sociable dogs of Czech origin. The breed is not recognised by the World Canine Organization FCI. Although the dogs had nearly become extinct, careful breeding has been increasing their numbers.

The Czech Spotted Dog was created in the 1950s in the Institute of Physiology of the Czechoslovak Academy of Sciences in Prague, in the laboratory of František Horák, who gave the dog its original name. The original Horák's Laboratory Dogs were the result of breeding a 25 kg, female, sable Riga with a 10 kg, male, tri-coloured Míša. Both dogs were crossbreeds of unknown origin, owned by the Institute. In the first litter on

4 April 1954, Riga bore 9 puppies, two of which were selected for further breeding. From the beginning, both Míša 1 and Dáša 6 had the typical tri-coloured coat with white spotted markings. The brown coat traits were added by crossing the breed with a German Shorthaired Pointer. Further attempts to improve the breed included crossing with Shepherd, Bull Terrier and Pointer dogs, but eventually no traits of their offspring remained in the breed. In 1960, the breeding standard was approved and the breed was registered with the Czechoslovak Small Animal Breeding Union as Horák's Laboratory Dog. Horák's laboratory at the Institute was the only place where the dog was seen. The first public appearance took place at the National Working Dog Breeds Exhibition in Prague on 27 August 1961.

The Czech Spotted Dog is a medium-sized breed. Its height at withers is 45-53 cm (male) and 43-51 cm (female). Its body length is 110-120 percent of the height at withers. The dog is square-built with balanced proportions and not very heavy. The ears are tilted forward. The double coat can be short or long. The short coat is flat. The long coat is flowing and only slightly curled.

FDC

The coat is always tri-coloured in an equally valued combination of either black, tan and white or brown, tan and white. The proportion of the dark (black or brown) and the white part of the coat is 1:1. The dark colour is the underlying colour covered with tan markings. There are tan and dark spots on the white patches in the tan part and in the dark part of the coat, respectively. The spots must be distinctive without creating the impression of blending. The breed's creators deliberately bred in character traits that would make them easy to deal with in the laboratory, and their descendants are still eager to

please and cooperative. They are good with people and other dogs. If trained from the beginning, they will be very good with other pets. The dogs are very social and form a strong bond with their owners. They make good and reliable guard dogs that will bark without becoming aggressive. They are lively and agile without being overly boisterous. They excel in agility and other canine sports. Their friendly and receptive character makes them very good therapy dogs. Overall, they are easy to breed and are as happy in small apartments as they are in houses or gardens.

4 Historické dopravní prostředky: „Slovenská strela“ Historical Vehicles: “Slovenská strela”

Den vydání: 17. 2. 2016
Autor: Petr Ptáček
Rytec FDC: Jaroslav Tvrdoň
(Heidelberg)

Na známce, razítku i FDC je motorový vůz řady M 290.0 (výrobní typové označení Tatra 68), označovaný podle spoje, na němž jezdil „Slovenská strela“. Dva vozy, M 290.001 a M 290.002 byly vyrobeny v roce 1936 pro Československé státní dráhy v Tatře Kopřivnice. Unikátní elektromechanický přenos výkonu navrhl vsetínský elektrotechnik Josef Sousedík.

Na FDC je na vedlejším kolejišti anonymního nádraží parní lokomotiva řady 475.1. Byla univerzální parní lokomotivou ČSD vyráběná v letech 1947-1950 Škodovými závody v Plzni. Pro svůj elegantní vzhled dostala přezdívku Šlechtična. Lokomotiva byla určena pro vozbu dálkových rychlíků, osobních vlaků a také pro dopravu rychlých nákladních vlaků.

Slovenská strela (česky Slovenská střela) je expresní či rychlíkový železniční spoj, který od července 1936 jezdí mezi českým hlavním městem Prahou a slovenským hlavním městem Bratislavou a proslavil se v počátcích své existence velkou rychlostí. Je úzce spojen s dvojicí motorových vozů M 290.0 (Tatra 68) z poloviny 30. let 20. století, které o více než hodinu zkrátily jízdní dobu oproti nejrychlejšímu spoji, vedeném parní lokomotivou. Celková řádná jízdní doba 4 h 18 min byla překonána až v 21. století. Motorové vozy si tak vysloužily identickou přezdívku, a naopak vlakový spoj byl označen MR 175 (ve směru do Prahy) a MR 176 (ve směru do Bratislavy) podle sousloví motorový

rychlík. Jednalo se o první nasazení motorového vlaku tohoto druhu v Československu. Za druhé světové války tento spoj nejezdil.

V letech 1946 až 2006 jezdily na rychlíku Slovenská strela běžné rychlíkové soupravy tažené lokomotivou. V 60. letech z jízdního řádu pojem Slovenská strela na nějaký čas mizí, zato vzniká Ostravan-Bratislavan expres.

Od 10. prosince 2006 měly označení SuperCity Slovenská strela spoje EuroCity provozované Českými drahami ve spolupráci se Železniční společností Slovensko.

Date of issue: 17. 2. 2016

Designer: Petr Ptáček

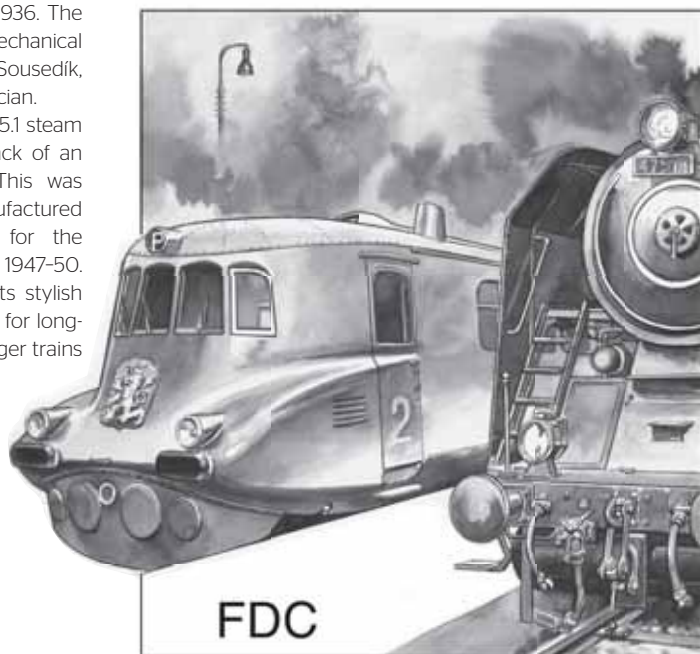
FDC engraver: Jaroslav Tvrdoň
(Heidelberg)

The stamp, handstamp and FDC all feature rail motor coach class M 290.0 (manufactured as Tatra 68), named after an express train which it served as "Slovenská strela". Only two units were manufactured by Tatra Kopřivnice for the Czechoslovak Railways in 1936. The designer of its unique electromechanical power transmission was Josef Sousedík, a Vsetín-based electrical technician. The FDC also shows a class 475.1 steam engine standing on a side track of an anonymous railway station. This was a universal steam engine manufactured by Škoda Works in Pilsen for the Czechoslovak Railways from 1947-50. It was nicknamed "Lady" for its stylish look. The engine was designed for long-distance express trains, passenger trains and fast freight trains.

Slovenská strela is the name of an express train famous for its fast speed, first operated in July 1936 on the route between the Czech capital Prague and the Slovak capital Bratislava. It originally ran with unique mid-1930s motor units M 290.0 (Tatra 68), which cut the travel time by more than an hour as compared to the then fastest train pulled by a steam engine. The regular travel time of 4 hours and 18 minutes was not overcome until the 21st century. The motor units were so fast that they earned their nickname "Slovenská strela" (Slovak for "Slovak Arrow"). The train was identified as MR 175 (on the route to Prague) and MR 176 (on the route to Bratislava) where MR stood for "fast motor train" in Czech. This was the first motor train of its kind used in Czechoslovakia. The train was out of service during World War II.

From 1946-2006, Slovenská strela ran with ordinary locomotives. In the 1960s, the train was renamed to "Ostravan-Bratislavan expres".

From 10 December 2006, the name "SuperCity Slovenská strela" was used for a Eurocity train operated by the Czech Railways and the Slovak Railway Company ZSSK.

Historické dopravní prostředky: kolesový parník Vyšehrad

Historical Vehicles: Paddle Steamer Vyšehrad

Den vydání: 17. 2. 2016

Autor: Pavel Sivko

Rytec FDC: Jaroslav Tvrdoň
(Heidelberg)

Na známce je parník Vyšehrad, na FDC je pohled na prostor za kapitánským můstkem z pohledu od zádi lodě a na razítku je záchranný kruh se stočeným lanem.

Kolesový parník Vyšehrad (původním názvem Antonín Švehla, od roku 1942 Karlstein, od roku 1945 T. G. Masaryk, od roku 1952 Děvín, od roku 1992 Vyšehrad), který provozuje Pražská paroplavební společnost a. s., je dnes jedním ze dvou provozuschopných velkých kolesových parníků v Česku. V roce 2013 jej Ministerstvo kultury ČR prohlásilo za kulturní památku České republiky. Vyrobita jej roku 1938 Ústecká loděnice a dřevoprůmysl, spol. s r. o., hlavním konstruktérem byl ředitel loděnice Ing. Josef Huss, strojní zařízení dodala akciová společnost ČKD Praha. Loď byla jedním ze čtyř velkých parníků, které si nechala PPS nově postavit v rámci modernizace flotily ve 30. letech 20. století. Souběžně společnost nakupovala i motorové lodě a modernizovala starší parníky. Typově byly první dva parníky, „Dr. Edward Benes“ (od roku 1939 „Labe“) a „Antonín Švehla“ (dnešní Vyšehrad), inspirované o desetiletí staršími salonními parníky Dresden a Leipzig drážďanské společnosti SBDA z let 1926 a 1929. Každý z těchto dvou nových českých parníků stál 2,5 milionu Kč.

Loď byla slavnostně pokřtěna 1. května 1938 za účasti ministra průmyslu, obchodu a živnosti. V roce 1980 byl parní kotol v dílnách na Smíchově přebudován na kapalná paliva (lehký topný olej). V roce 1992 byl parník v loděnici ČSPLO v Boleticích rekonstruován na restaurační salonní parník a zároveň byl vyměněn parní kotol (v téměř období

byl rekonstruován i parník Vltava), parní stroj je však stále původní. 13. srpna 1992 byl rekonstruovaný parník pokřtěn na nový název Vyšehrad. Zatím poslední rekonstrukcí prošel parník v zimě 2006/2007, kdy mu byla vyměněna tzv. obšívka v drážďanské loděnici v Laubegastu. Parník je dlouhý 62 metrů a široký 6,2 metru, šířka přes kolesnice 10,5 metru. Výkon parního stroje je 165 kW (220 k) při 42 otáčkách za minutu. Původní byla nominální kapacita lodi 885 cestujících, nyní 300, z toho 199 krytých míst k sezení. Podle dobového prospektu měla loď dosáhnout rychlosti až 20 km/h, ve skutečnosti byla maximální rychlost na klidné vodě asi 17 km/h.

Zpočátku byly oba salonní parníky nasazovány na trať Praha - Vrané nad Vltavou a v první sezóně, dlouhé 70 dní, přepravovaly průměrně 150 lidí při jedné plavbě. V roce 1939 byly odstraněny krycí plachty horní paluby, které v některých nižších místech (železniční most ve Skochovicích a Štvanice) překážely.

Za druhé světové války byl parník zkonfiskován a na kotvišti u německých Drážďan sloužil jako vývařovna pro uprchlíky před Rudou armádou. Po válce byl vrácen do Prahy. V 70. letech byly tyto salonní parníky nasazovány i na běžné linkové plavby do Štěchovic. Po rekonstrukci v roce 1992 je nasazován převážně na restaurační a objednané plavby, několikrát do roka však pluje i na veřejné lince na Slapy a na Mělník.

Date of issue: 17. 2. 2016

Designer: Pavel Sivko

FDC engraver: Jaroslav Tvrdoň
(Heidelberg)

The stamp shows the steamer Vyšehrad, the FDC contains a view from the stern of the area behind the captain's bridge, and the handstamp depicts a life buoy and coiled rope.

The paddle steamer Vyšehrad was built in 1938 under the name Antonín Švehla. It was later renamed Karlstein (1942), T. G. Masaryk (1945), Děvín (1952) and Vyšehrad (1992). She is one of the last two remaining operating large paddle steamers on the Vltava river in Prague, Czech Republic and belongs to the Prague Steamboat Company. In 2013, the Czech Ministry of Culture placed it on the list of national cultural heritage.

The steamer was built in 1938 by the shipbuilding and woodworking company in Ústí nad Labem. The company's general manager was the chief designer and the machinery was supplied by ČKD Prague. She was one of the four large steamers commissioned by the Prague Steamboat Company during the modernisation of its fleet in the 1930s, when new boats were being bought and old ones modernised. Type-wise, the first two steamers, the Dr. Edvard Beneš (renamed Labe from 1939) and the Antonín Švehla (today's Vyšehrad) were inspired by the then a decade old salon steamships Dresden and Leipzig built for the Dresden-based SBDA in 1926 and 1929, respectively. Each of the new Czech steamers cost 2.5 million Czech crowns.

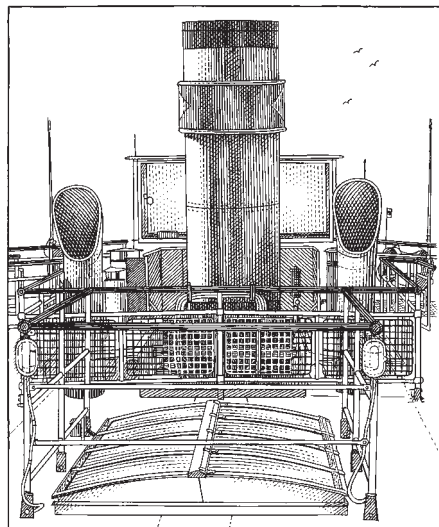
The Vyšehrad was launched during a ceremony attended by the minister of industry, business and trades on 1 May 1938. In 1980, the steam boiler was converted into a liquid fuel (light fuel oil) fired boiler in the Prague-Smíchov works. In 1992, at the same time as the Vltava steamer, the Vyšehrad was completely renovated in the Boletice-based ČSPLO works and converted into a restaurant salon boat. The original steam engine has been preserved but the steam boiler was replaced. At a launching ceremony held on 13 August 1992, the renovated steamer was renamed Vyšehrad. The plating of the boat was replaced during the latest reconstruction in the Dresden-Laubegast shipyard in the winter of 2006–2007.

The Vyšehrad is 62 m long and 6.2 m wide (10.5 m over the paddleboxes). Her installed power is 165 kW (220 hp) at 42 rpm. Originally she could carry

885 passengers; nowadays it is 300 and 199 of them can be seated. The maximum speed boasted in a contemporary advertisement was 20 km/h, but the actual maximum speed in calm water was about 17 km/h.

At first, both salon steamers were used on a route between Prague and Vrané nad Vltavou. During the first 70-day season, they carried an average 150 passengers during one cruise. In 1939, the top covers on the upper deck were removed to ease the passage through some lower profiles, such as under the railway bridges in Skochovice and Štvanice.

During World War II, the steamer was confiscated and served in Dresden as a field kitchen for refugees fleeing the Red Army. After the war, she was returned to Prague. In the 1970, the two salon steamers were used on the route between Prague and Štěchovice as regular boats. Since the 1992 reconstruction, the Vyšehrad has been used mainly as a restaurant boat and a boat for private cruises, but it can also be used by the general public on the routes between Prague and Slapy and Prague and Mělník several times a year.

FDC

Den vydání: 16. 3. 2016
 Autor: Eva Hašková
 Rytec: Jaroslav Tvrdoň
 (Wifag)

ZLÍN
 B
 16. 3. 2016

koncepti zahradního města s originální funkcionalistickou architekturou; ze Zlína se tento styl šířil spolu s Baťovými továrnami do dalších míst v Československu, Evropě a Severní Americe. Vytvořil rozvětvený vzdělávací systém. Svě zaměstnance motivoval k využívání zdokonalovacích kurzů celoživotního vzdělávání, zřídil pro ně odbornou školu (Baťova škola práce pro Mladé muže a Mladé ženy). Jako starosta Zlína prosadil zavedení experimentálních forem veřejného školství („zlínskés pokusné školství“). Zřízením nemocnice ve Zlíně položil základy k moderní zdravotnické péči ve městě a regionu. Prosazováním projektů dálkové železniční, letecké, říční a silniční dopravy mířil ke zlepšení soustavy komunikací v rámci zlínského regionu i celého Československa.

Na známce je vyobrazen Tomáš Baťa s počátečním písmenem B z typického slovního logotypu. Na obálce prvního dne jsou kresby pánské a dámské boty a na razítku je detail písmene B.

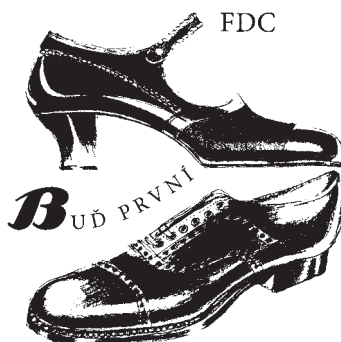
Tomáš Baťa (3. dubna 1876, Zlín-12. července 1932, Otrokovice), československý podnikatel, „král obuvi“ - tvůrce světového obuvnického impéria, starosta Zlína (1923-1932), veřejný činitel. Spolu s bratrem Antonínem ml. a sestrou Annou založil r. 1894 ve Zlíně obuvnickou firmu Baťa a postupně z ní vytvořil rozsáhlý komplex výroby, obchodu, dopravy, služeb a financí, byl jedním z největších podnikatelů své doby. Zavedl originální metody řízení výroby a obchodu a také systém motivace pracovníků (Baťova soustava řízení), dokázal ovlivnit množství budoucích ekonomů. Jeho postupy byly na tehdejší podnikání revoluční a jsou stále užívány jako příklady práce top managementu. Rozsahem svých aktivit (35 oborů výroby, obchodu, dopravy, služeb a financí) působil na úroveň podnikání v Československu, nízkými cenami svých bot ovlivnil profil spotřebního průmyslu. Spolu s budováním svého továrního areálu dokázal podle svých představ přebudovat město Zlín. Jako jeho starosta prosadil

Date of issue: 16. 3. 2016
 Designer: Eva Hašková
 Engraver: Jaroslav Tvrdoň
 (Wifag)

The stamp portrays Tomáš Baťa with the initial B from the typical verbal logo. The first day cover contains drawings of ladies and men's footwear. The handstamp depicts a detail of the letter B.

Tomáš Baťa (3 April 1876, Zlín-12 July 1932, Otrokovice) was a Czechoslovak entrepreneur, the "King of Footwear" and creator of a global shoe empire, mayor of Zlín (1923-32), politician. In 1894, he and his brother Antonín Baťa Jr. and sister Anna set up the Zlín-based Baťa shoe company and gradually transformed it into a vast complex of manufacturing, trading, logistics, financial and other services. Baťa was one of the leading entrepreneurs of his time. He introduced original manufacturing and business management methods and a system of employee incentives (the Baťa management system) that influenced many future economists. His efforts were revolutionary at that time and are still used as an example of the work

of top managers. His activities, covering 35 sectors of manufacturing, trading, logistics, financial and other services, made an impact on the level of entrepreneurship in Czechoslovakia. The low prices of his shoes influenced the profile of consumer industry. He used his own ideas to redesign not only his factory but also his hometown. As the mayor of Zlín, he pushed through the concept of the Garden City with functionalist architecture. Together with Bata's factories, this style spread from Zlín to other locations in Czechoslovakia, Europe and North America. Bata created an extensive education system. He motivated his employees to attend lifelong education courses and set up a school (Bata's School of Work for Young Men and Young Women) offering technical training courses for them. As the mayor of Zlín, he introduced experimental public schools in the city and set up a city hospital, which laid the foundation of modern

health care in the city and the region. His support to long-distance railway, air, river and road transportation projects helped improve both the regional and nationwide communication systems.

7

Technické památky: 125 let Petřínské rozhledny a 125 let lanové dráhy na Petřín

Technical Monuments: 125 Years of the Petřín Observation Tower and 125 Years of the Petřín Funicular

Den vydání: 16. 3. 2016
 Autor: Adolf Absolon
 Rytec: Martin Srb
 (Wifag)

Na známce je zobrazena dobová kresba rozhledny z roku 1892. Pro FDC výtvarník použil projekt rozhledny z roku 1890 a v razítku je detail ozdobné části ocelové konstrukce při vchodu do rozhledny. Na kuponu č. 1 je první vagon lanové dráhy, jehož pohon původně obstarávala voda. Nádrž na vodu je pod sedadly cestujících. Ta se naplnila na horní stanici tak, aby vagon jedoucí dolů vytáhl vagon jedoucí nahoru (oba vagony byly a jsou do dneška na jednom laně). Jenže vody byl nedostatek a tak byl později pohon lanovky převeden na elektřinu a nasazeny nové dva vagony. Kupon č. 2 ukazuje rozestavěnou rozhlednu. Montáž předem připravených ocelových prvků začala 11. května 1891. Kresba zachycuje stav k datu 27. května 1891. V té době zde pracovalo 41 montérů, 9 tesařů a 52 dělníků.

Petřínská rozhledna je s výškou přes 65,5 metru jedna z nejznámějších dominant Prahy. V roce 1889 byli členové Klubu českých turistů na světo-

vé výstavě v Paříži, kde se tak nadchli pohledem na slavnou Eiffelovu věž, že se rozhodli vytvořit podobnou dominantu nad městem v Praze. Založili Družstvo pro výstavbu Petřínské rozhledny, dali do něj první peníze a od magistrátu získali pozemek. Pro pětikrát menší napodobeninu Eiffelovy věže byl vybrán vrch Petřín v nadmořské výšce 318 m. V r. 1890 byla provedena projektová příprava a zajištěny potřebné prostředky. Stavba byla zahájena v březnu 1891 podle návrhu arch. Vratislava Pasovského, autory konstrukce byli Ing. František Prášil a Ing. Julius Souček z Českomoravské strojírny. Práce podle plánů byly započaty 16. března a dokončeny 20. srpna roku 1891, kdy byla rozhledna slavnostně otevřena. Byly položeny 11 metrů hluboké základy a na nich vystavěna 63,5 metrů vysoká ocelová konstrukce vážící 175 tun. Jádrem konstrukce je osmiboký tubus, v němž je umístěn výtah; okolo něj se vinou dvě točitá schodiště s 299 schody – jedno pro chůzi nahoru, druhé pro chůzi dolů. Rozhledna má dvě vyhlídkové plošiny, horní je ve výšce 55 metrů.

Počátkem července, 5. 7. 1938, vypukl na vrcholu rozhledny požár, jehož příčinou byl zřejmě elektrický zkrat ve výtahové kabině. Evakuováno bylo sto návštěvníků rozhledny. Hašení požáru bylo vzhledem k výšce rozhledny komplikované, ale po půl hodině se hasičům podařilo požár dřevěné konstrukce pod oplechovanou střechou uhasit. Do poloviny srpna 1938 byla rozhledna opravena a zpřístupněna veřejnosti.

Lanová dráha na Petřín je pozemní lanová dráha zajišťující přepravu osob na vrch Petřín. Provoz je zajišťován po kolejích systémem tažných lan. Dráha je dlouhá 510,4 m. Vlastníkem a provozovatelem lanovky je Dopravní podnik hl. m. Prahy, a. s. V roce 2014 lanová dráha přepravila téměř 2 mil. cestujících.

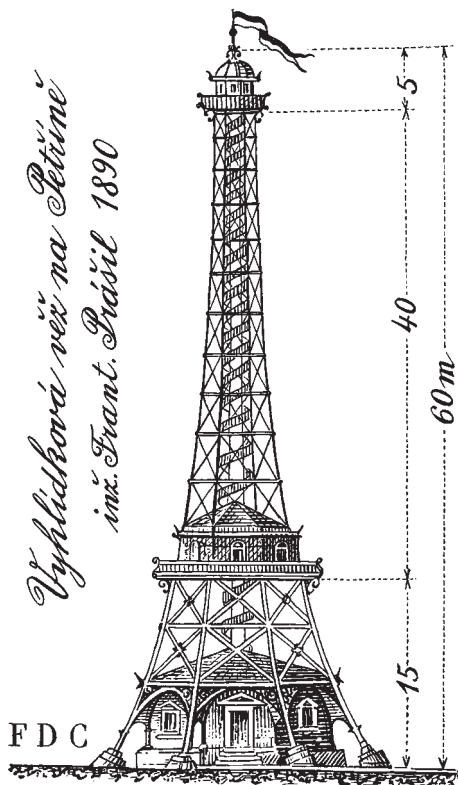
Stavba lanovky začala v únoru 1891 na základě návrhu z roku 1890. Lanovka měla zajistit k rozhledně vhodné dopravní spojení. Rozhledna i lanovka byly budovány u příležitosti Jubilejní zemské výstavy, současně byla budována i nová pozemní lanovka na Letnou.

V době svého vzniku měla lanovka jinou podobu než dnes. Horní stanice byla umístěna poblíž Nebozízku, mezistanice neexistovala. Dolní stanice se nacházela v jiné poloze. Vagony byly taženy systémem vodní převahy.

Date of issue: 16. 3. 2016
 Designer: Adolf Absolon
 Engraver: Martin Srb
 (Wifag)

The stamp features a 1892 drawing of the observation tower. The FDC uses the 1890 observation tower design. The handstamp shows a detail of the decorative segment of the steel structure next to the entrance to the tower.

Coupon No. 1 depicts the first of the funicular's cars. The original water-balance drive system consisted of a water tank below the passenger seats, which was filled at the top stop. Once filled, the heavy car started to glide down the track and pulled the lighter car attached to the same cable up from the bottom stop. Due to water shortage, the drive system was later converted to an electrical drive system and two new cars were used.

Coupon No. 2 shows the tower under construction. The assembly of the ready-made steel components began on 11 May 1891. The drawing illustrates the condition as of 27 May 1891. The staff included 41 mechanics, 9 carpenters and 52 workers.

The 63.5-metre-tall Petřín Observation tower is one of the most prominent in Prague. In 1889, members of the Club of Czech Tourists visited the world exposition in Paris and were so inspired by the Eiffel Tower that they decided to build a similar landmark in Prague. They formed a Cooperative for the Construction of the Petřín Observation Tower, made the first investment into it and obtained a plot of municipal land as the construction site at Petřín Hill, 318 meters above sea level. In 1890, the project design was finished and the necessary funds collected to start the construction of the five times smaller replica of the Eiffel Tower. The tower was designed by architect Vratislav Pasovský and Ing. František Prášil, and Ing. Julius Souček from Czech and Moravian Engineering Works were the structural engineers. The planned work started on 16 March and was completed for the opening ceremony on 20 August 1891. The 63.5-metre-tall steel framework weighing 175 tons was erected on the 11-metre-deep foundations. The tower has an octagonal cross-section. It contains a central elevator and two winding staircases with 299 steps,

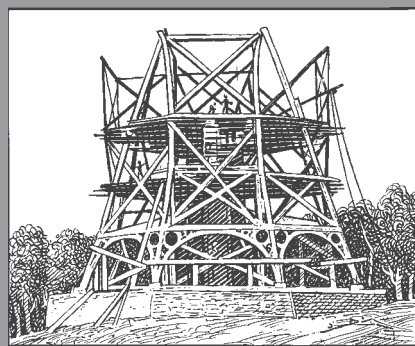
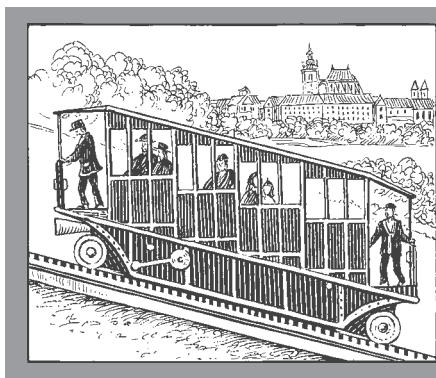
one for the way up and the other one for the way down. The upper of the two observation decks is at the height of 55 metres.

On 5 July 1938, a fire broke out at the top of the tower, probably due to a short circuit in the elevator cabin. The one hundred visitors were rushed out. Although it was a difficult task because of the height of the tower, the firefighters managed to extinguish the fire in thirty minutes and saved the wooden structure under the metal roofing. By mid-August 1938, the tower was repaired and reopened.

The Petřín Funicular is a funicular railway used to carry passengers to the top of Petřín Hill. The cars run on tracks using a system of tow cables. The line is 510.4 metres long. The owner and operator is the Prague Public Transit Company. Almost 2 million passengers used the funicular in 2014.

The construction of the funicular began in February 1891 based on an 1890 design. It was made to carry people to the newly built Petřín Observation Tower. Like the new funicular to Letná park, the observation tower and the funicular were built to mark the General Land Centennial Exhibition.

The original design was different from the current one. The top stop was closer to Nebozizek Restaurant, and there was no middle stop. The bottom stop was also at a different site. The cars were operated using the water-balance drive system.

Spojený ústav jaderných výzkumů v Dubně – 60 let

60 Years of the Joint Institute for
Nuclear Research in Dubna

Den vydání: 16. 3. 2016

Autor: Zdeněk Ziegler

Rytec FDC: Václav Fajt

(Heidelberg)

Obrázek na známce znázorňuje Feynmanův diagram bezneutrinového dvojného rozpadu beta.

Na obálce prvního dne jde o obrázek 117. prvku Mendělejevovy tabulky, který byl v SÚJV Dubna objeven. (Prozatímní název prvku je UNUNSEPTIUM (Uus), jde o předpokládané uspořádání elektronů v obale), na razítku je znázorněn symbol atomu. Spojený ústav jaderných výzkumů (SÚJV, rusky: Объединённый институт ядерных исследований, ОИЯИ) v Dubně u Moskvy je mezinárodní výzkumné centrum zabývající se jadernou fyzikou a jinými fyzikálními obory. Ústav zaměstnává dohromady 5 500 lidí, vědců zde pracuje 1 200 odborníků. Asi tisícovka z tohoto počtu jsou doktorandi z 19 členských států. Těmito členskými státy jsou: Arménie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Bulharsko, Česko, Čína, Gruzie, Kazachstán, Kuba, Moldávie, Mongolsko, Polsko, Rumunsko, Rusko, Severní Korea, Slovensko, Ukrajina, Uzbekistán a Vietnam. Rovněž zde působí významní vědci z organizací jako je UNESCO, CERN, CLAF a vědci ze států západní Evropy a USA.

Ústav je rozdělen na osm specializovaných laboratoří: Bogoljubova laboratoř teoretické fyziky, Vekslerova a Baldinova laboratoř fyziky vysokých energií, Laboratoř částicové fyziky, Dželepovova laboratoř jaderných problémů, Fljorovova laboratoř jaderných reakcí, Frankova laboratoř neutronové fyziky, Laboratoř informačních technologií, Laboratoř radiační biologie.

Dále je součástí institutu univerzitní centrum. V těchto laboratořích probíhá výzkum v oborech: teoretická fyzika, fyzika elementárních částic, relativistická jaderná fyzika, fyzika těžkých iontů,

fyzika nízkých a středních energií, neutronová fyzika, fyzika kondenzovaných hmot, radiační biologie, počítačové sítě a vzdělávací programy výpočetní fyziky.

Institut je vybaven částicovým urychlovačem o energii 7 GeV, třemi izochronními cyklotrony o energiích 120, 145 a 650 MeV, fázotronem (680 MeV) a synchrotrónem (4 MeV). V neutronové laboratoři pak pracuje neutronový pulsní reaktor a 19 přidružených zařízení využívajících neutronové paprsky z tohoto reaktoru.

Dohoda o založení ústavu byla podepsána 26. května 1946 v Moskvě, u jeho vzniku stáli slavní vědci, například Wang Kan-čchang, významný čínský fyzik, nebo Vladimir Veksler. Ústav vznikl ze dvou institutů sovětské akademie věd - Institutu pro jaderný výzkum a Elektrofyzikální laboratoře. Přestože první výzkumné zařízení bylo vybudováno v Dubně již v roce 1947, teprve se vznikem CERNu v roce 1954 nabyl ústav značného významu, právě jako „východní protipól CERNu“.

V institutu bylo učiněno více než 40 významných objevů, například:

1959: nezářivé přechody v mezoatomech

1960: antisigma-minus hyperon

1963: prvek 102

1972: regenerace buněk po zásahu radiací

1973: zákon zachování počtu kvarků

1975: jev uvěznění pomalých neutronů

1988: pravidelnost v rezonančních formacích muonických molekul v deuteriu
1999–2005: těžké prvky 114, 116, 118, 115 a 113
2006: chemická identifikace prvku 112
2010: prvek 117
Od roku 1961 se uděluje cena SÚJV za mimořádné objevy v oblasti jaderné fyziky. Prvními držiteli byli profesor Wang Kan-čchang a Vladimir Veksler, kteří objevili antisigma-minus hyperon, v té době ještě považovaný za elementární částici.

Date of issue: 16. 3. 2016
 Designer: Zdeněk Ziegler
 FDC engraver: Václav Fajt
 (Heidelberg)

The stamp shows the Feynman diagram of neutrinoless double beta decay.

The first day cover depicts the likely formation of electrons in the 117th element of the periodic table discovered by the Joint Institute for Nuclear Research in Dubna. The element Ununseptium has a temporary symbol of Uus. The handstamp uses a symbol of the atom.

The Joint Institute for Nuclear Research (JINR, in Russian: Объединённый институт ядерных исследований, ОИЯИ) in Dubna in the Moscow Region is an international research centre for nuclear physics and other physical sciences. The institute has 5,500 staff members, 1,200 researchers including 1,000 Ph.D's from nineteen member states (including Armenia, Azerbaijan, Belarus, Bulgaria, Czech Republic, China, Georgia, Kazakhstan, Cuba, Moldova, Mongolia, Poland, Romania, Russia, North Korea, Slovakia, Ukraine, Uzbekistan and Vietnam). It is also frequented by leading UNESCO, CERN, CLAF, West European and U.S. scientists.

The Institute has eight laboratories, each with its own specialisation: Bogoliubov Laboratory of Theoretical Physics (BLTP); Veksler and Baldin Laboratory of High Energies (VBLHE); Laboratory of Particle Physics (LPP); Dzhelapov Laboratory of Nuclear Problems (DLNP); Flerov Laboratory of Nuclear Reactions (FLNR).

Frank Laboratory of Neutron Physics (FLNP); Laboratory of Information Technologies (LIT); and Laboratory of Radiation Biology (LRB), and the University Centre (UC). These laboratories conduct

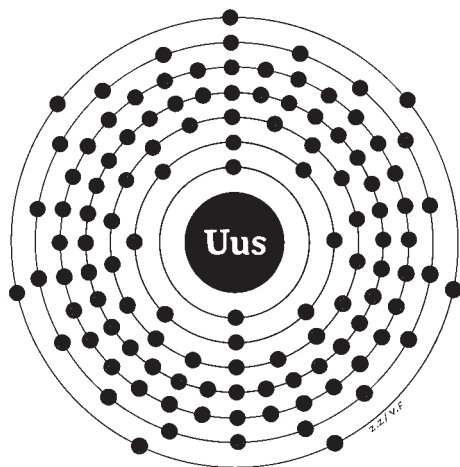
research in theoretical physics, high energy physics (particle physics), heavy ion physics, low and medium energy physics, neutron physics, condensed matter physics, radiation biology, computer networks, and education programmes in information physics.

Principal research instruments include a particle accelerator 7 GeV, three isochronic cyclotrons (120, 145, 650 MeV), a phasotron (680 MeV) and a synchrophasotron (4 GeV). The neutron laboratory has a neutron fast-pulse reactor with nineteen associated instruments receiving neutron beams from this reactor.

The agreement on the establishment of the Institute was signed on 26 March 1956 in Moscow, with the eminent Chinese physicist Wang Ganchang and Vladimir Veksler among the founders. The institute was established on the basis of two research institutes of the USSR Academy of Sciences: the Institute for Nuclear Problems and the Electrophysical Laboratory. Although the first research instrument was built at Dubna in 1947, it was not until the creation of CERN in 1954 that a countervailing group from the West was created.

More than 40 major discoveries have been made in Dubna, such as:

- 1959: nonradiative transitions in mesoatoms;
- 1960: antisigma-minus hyperon;
- 1963: element 102;

F D C

1972: postradiative regeneration of cells;
1973: quark counting rule;
1975: phenomenon of slow neutron confinement;
1988: regularity of resonant formation of muonic molecules in deuterium;
1999-2005: heavy elements 114, 116, 118, 115 and 113;
2006: chemical identification of element 112;

2010: element 117;
In 1961 the JINR Prizes for extraordinary discoveries in nuclear physics were instituted. The first prize for the discovery of antisigma-minus hyperon, at that time still considered an elementary particle, was awarded to Wang Ganchang and Vladimir Veksler.

9

Krásy naší vlasti: Hrad Buchlov

Beauties of Our Country: Buchlov Castle

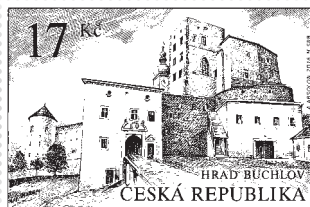
Den vydání: 6. 4. 2016

Autor: Adolf Absolon

Rytec: Martin Srb

(Waite)

Na známce je znázorněn pohled z prvního nádvoří ke druhé bráně umístěné v objektu purkrabství z roku 1691. V pohledu dominuje jádro hradu z 13. až 14. století, které obíhá parkánová hradba. Vzadu vyčnívá tzv. hodinová věž z 16. století, vlevo je válcová věž Andělka. Na obálce je pohled na hrad od jihovýchodu. V razítku je kamenický znak (dnes bychom řekli logo kamenické hutě) ve tvaru dvou jeřábů (typická jsou visící ocasní pera). Trojvrší Buchlova, Modly s kaplí sv. Barbory a Holého kopce patří k výrazným dominantám Slovácka. Ne nadarmo byly dva z těchto vrcholů osídleny již v pravěku. Na Modle se zachovaly zbytky opevnění z období lužických popelnicových polí a doby laténské, zatímco na Holém kopci z doby halštatské. Samotné založení a stavba královského hradu Buchlova na strategicky významném vrcholu Chřibů, střežícího východní hranici země Koruny české proti případným vpádům z uherské strany, jsou obestřeny rouškou tajemství. Chybí jakákoliv písemná zpráva, a tak se musíme řídit dochovanými kamenickými články. Počátky hradu se datují do 1. poloviny 13. století. Byl založen českým králem jako strategicky obranná pevnost a jako středisko se soudní pravomocí s tak zvaným loveckým právem. Název Buchlova se objevuje poprvé v přídomku jistého Protivy, zastávajícího zde patrně místo

purkrabího, vedle něhož vykonával funkci správce okolních lesů, polí, luk a rybníků Albert ze Zdounek. V období 14. století v listinných pramenech čteme např. o úředníku Havlovi či purkrabím Hartmanu ze Střitěže.

Na rozhraní 14. a 15. století začal být hrad postupován markrabětem do zástavy královským věřitelům, k nimž pravděpodobně od roku 1406 patřili bratři Hanuš a Jindřich z Lichtenštejna a poté další příslušníci téhož rodu. V roce 1422 přichází na Buchlov uherský velmož Stibor ze Stibořic, významný protivník husitů, páni z Vítovic, z Mošnova, z Vajtmile, z Landštejna, z Postupic, Jan Boček Kuna z Kunštátu, páni z Cimburka a ze Zahradky. Roku 1511 obdržel zástavní právo na hrad královskou listinou za zásluhu a se všemi privilegii velmož Arkleb Trnavský z Boskovic. Samotný akt se ale uskuteč-

FDC

letí 18. století byli jeho majiteli postupně moravské rody pánů ze Žerotína, ze Zástřizl, Petřvaldských z Petřvaldu a Berchtoldů. Na Buchlově probíhaly stavební úpravy ještě v duchu renesance a baroka.

Hrad je vyhlášen národní kulturní památkou, je ve správě NPÚ Praha, ÚOP v Kroměříži, správa SH Buchlov.

Date of issue: 6. 4. 2016

Designer: Adolf Absolon

Engraver: Martin Srb

(Waite)

The stamp depicts a view from the first courtyard of the second gate in the Burgrave House dated 1691. Dominating the view is the 13th to 14th-century core of the motte-and-bailey castle, with the 16th century clock tower behind it and the round tower *Andělka* to the left. The first day cover shows a view of the castle from the southwest. The handstamp contains

a stonemason sign (equivalent to today's "logo") in the shape of a couple of cranes, with their typical drooping tail feathers.

The three hills of Buchlov, Modla (with St. Barbara's Chapel) and *Holý kopec* are some of the most prominent in the Slovácko region. It was not for nothing that two of these hills have been inhabited since prehistoric times. Remnants of fortifications from the Lausitz Urnfield and La Tene periods and from the Hallstatt period were preserved on the Modla and the *Holý kopec*, respectively.

Both the choice of the site and the process of construction of the royal castle on the strategically located hill of Buchlov in the *Chřiby* mountain range, guarding the eastern border of the Czech royal lands against possible incursions from Hungary, are shrouded in mystery. In the absence of any written records, the preserved stone masonry is the only source of information we have. The beginnings of the castle date back to the first half of the 13th century. It was founded by a Czech king as a strategically defensive stronghold with court jurisdiction and the so-called right to hunt.

nil v době trvání platnosti zástavních práv pánů ze Zahrádky. Skutečně prvními soukromými majiteli hradu byli od roku 1518 Žerotínové a od roku 1542 Zástřizlové. V první polovině 17. století získali Buchlov sňatkem Petřvaldové z Petřvaldu, kteří přesídlili v první polovině 18. století natrvalo do buchlovického zámku. Posledními majiteli panství se roku 1800 stali Berchtoldové z Uherčic, kteří je vlastnili do roku 1945. Už od první poloviny 19. století z hradu zřídili veřejně přístupné muzeum, pro něž nakupovali velké množství sbírek, a jen díky tomu byla památka udržována, a nestala se zříceninou.

Nejstarší část hradu tvořily obranné věže s obytným mázhausem, velkou síní, palácem a kaplí. Kaple byla vystavěna v 80. letech 13. století pražskou kamenickou hutí po vzoru St. Chapelle královského hradu v Paříži. I když byl hrad v trvalém majetku krále až do 16. století, byl často dáván do zástavy šlechtickým rodům.

Na konci 15. století jej vlastnili páni z Cimburka, za kterých byl v pozdně gotickém slohu vystavěn reprezentační rytířský sál. V roce 1520 přechází hrad do soukromého držení a od 16. století do sto-

The name Buchlov first appeared in reference to a certain Protiva of Buchlov, probably occupying the position of burgrave, alongside Albert of Zdounky working as the manager of the surrounding forests, fields, meadows and ponds. Further references to the castle in the 14th-century written records include clerk Havel and burgrave Hartman of Střitěž.

At the turn of the 15th century, the margrave began to pledge the castle to royal creditors, such as the brothers Hanuš and Jindřich of Liechtenstein from 1406, followed by further members of the same family. In 1422, Buchlov was pledged to a Hungarian nobleman and prominent opponent of the Hussites, Stibor of Stibořice, followed by the families of Vítovice, Mošnov, Vajtmile, Landštejn, Postupice, Jan Boček Kuna of Kunštát, and the families of Cimburk and Zahrádka. In 1511, a royal charter granted the pledge, with all privileges, to the nobleman Arkleb Trnavský of Boskovice for his merits, although at that time the rights still belonged to the family of Zahrádka. The first private owner of the castle was the Žerotín family (1518) followed by the Zástřizly family (1542). Through marriage in the first half of the 17th century, Buchlov became the property of the Petřvalds of Petřvald, who chose the castle as their permanent home in the first half of the 18th century. The last owners of

the estate became the Berchtolds of Uherčice (1800-1945). As early as the first half of the 19th century, they turned the castle into a museum open to the public and bought many collections for display in the castle to support its maintenance and prevent its devastation.

The oldest part of the castle consists of defensive towers with a large residential hall, a large service hall, a palace and a chapel. The chapel, modelled after Sainte-Chapelle in Paris, was built in the 1280s by a Prague stonemason workshop. Although the castle was permanently owned by the king until the 16th century, it was often used as a pledge to noble families.

In the late 15th century, it was pledged to the family of Cimburk, who built a representative knight hall in the late Gothic style. In 1520, the castle became a private property owned from the 16th-18th century by the Moravian families of Žerotín, Zástřizly, the Petřvalds of Petřvald and the Berchtolds. The castle also underwent Renaissance and Baroque reconstructions.

Buchlov has been declared a national heritage site. The state-owned castle is administered by the National Heritage Institute Prague, Regional Branch Office in Kroměříž, State-Owned Buchlov Castle Administration Office.

10 EUropa: Myslíme zeleně Europa: Thinking Green

Den vydání: 4. 5. 2016

Autor: Doxia Sergidou

Grafická úprava: Pavel Sivko

Rytec FDC: Václav Fajt
(Heidelberg)

Návrh kyperské výtvarnice Doxia Sergidou byl vybrán z 24 návrhů. Když se ptali výtvarnice, podle čeho volila motiv na známku, řekla, že hlavní myšlenka byla ukázat, že udržení zelené planety je v našich rukách. Váleček se šedivou barvou (znečištěné ovzduší) má představovat každého z nás a je jen na nás, abychom svět „nahradili“ zelenou

barvou, která symbolizuje život a naději a má nás inspirovat pro vytvoření lepšího světa.

Levá stránka známky představuje znečištění a ob-

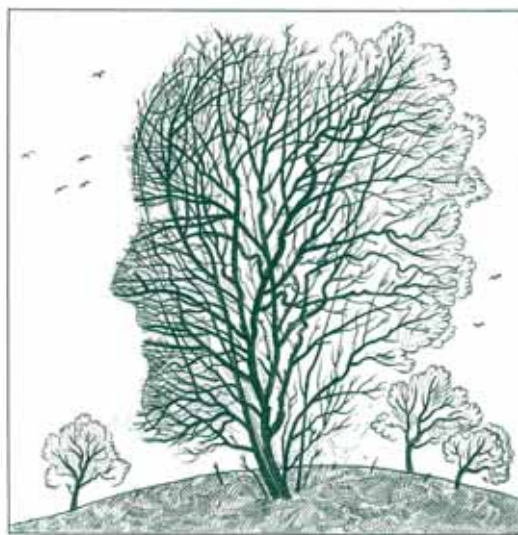
rovskou katastrofu, kterou způsobují továrny, dopravní prostředky, výroba elektrické energie a neefektivní plýtvání. To také ukazuje, jak lidská činnost negativně ovlivňuje životní prostředí. Na proti tomu na pravé straně známky je zelená barva, která nám má ukázat, jak využití obnovitelných zdrojů energie a ekologické uvědomění v oblasti životního prostředí může pozitivně ovlivnit životní prostředí. To bude mít pozitivní vliv nejen na naši generaci, ale také dopomůže k tomu, aby budoucí generace mohly existovat v harmonii. Vliv našich aktivit na životní prostředí je oblast s vysokou prioritou pro evropské poštovní operátory. Na FDC výtvarník zachytil lidskou tvář do podoby koruny stromu. V razítku ztvárnil autor splnění stromů a člověka, kde stromy a postavy tvoří spojený řetěz.

The left-hand side of the stamp represents contamination and the huge disaster caused by factories, vehicles, electrical power generation and inefficient waste. It also shows the negative effect human activity has on the living environment. On the contrary, the green colour on the right-hand side is meant to show that the use of renewable energy sources and environmental awareness can positively affect the environment. This will not only have a positive effect on our generation but it will also help future generations to live in harmony. The effect of our activities on the environment is a high priority area for European postal operators.

The FDC depicts a human face shaped as a tree crown. The handstamp features a fusion of trees and humans, with trees and people creating a combined chain.

Date of issue: 4. 5. 2016
Designer: Doxia Sergidou
Graphic designer: Pavel Sivko
FDC engraver: Václav Fajt
(Heidelberg)

Cypriot designer Doxia Sergidou's design was the winning one of 24 designs. When asked how she chose the motif for the stamp, the designer said that her main idea was to show that maintaining our planet green is in our hands. The roller of grey colour (contaminated air) is meant to represent each of us, and it is only up to us to replace it with green colour symbolising life and hope and inspiring us to create a better world.

FDC

Česko-slovenská filatelistická výstava Žďár nad Sázavou

Czech and Slovak Philatelic Exhibition
in Žďár nad Sázavou

Den vydání: 4. 5. 2016

Autor: Pavel Sivko

Rytec FDC: Bohumil Šneider
(Heidelberg)

Na známce je symbolicky vyobrazena jedna strana filatelického zásobníku, ve kterém jsou zasunuty různé známky (plus jedna z nejstarších R-nálepek Žďáru nad Sázavou), které mají souvislost s místem konání výstavy. Na FDC jsou vyskládané známky na hromádce, na vrchní známce je znak města Žďáru nad Sázavou. Na razítku je denní razítko pošty s náznakem zoubkování.

Výstava se koná při příležitosti 180. výročí otevření listovní sběrný, pozdějšího poštovního úřadu ve Žďáru nad Sázavou 1. 8. 1836 a 130 let od zavedení R-nálepky v českých zemích 1. 10. 1886.

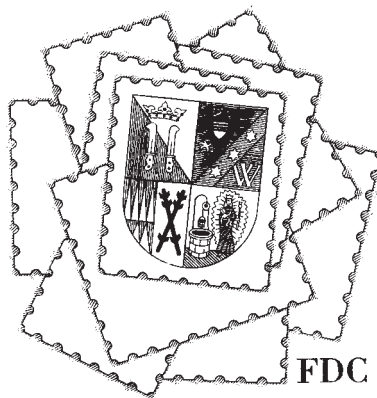
Klub filatelistů O6-10 z pověření Svazu českých filatelistů je organizátorem 2. česko-slovenské filatelistické výstavy, která se uskuteční ve dnech 2.-5. června 2016 v sále Domu kultury ve Žďáru nad Sázavou.

Žďárští filatelisté navazují na dřívější výstavy klubové, propagační a oblastní, i té dosud největší – Národní výstavy poštovních známek ŽĎÁR 2004, v jejímž rámci se konala soutěžní výstava PREMIÉRA. Klub každoročně organizuje ve žďárské výstavní síni Staré radnice výstavy grafických děl, rytin a návrhů poštovních známek předních výtvarných umělců spojené s besedami a autogramiádami. Od roku 1993 zde představila svoji tvorbu téměř třicítka výtvarníků a rytců, mezi nimiž byli Josef Herčík, Josef Liesler, Miloš Ondráček, Oldřich Kulhánek, Vladimír Suchánek, Karel Franta a mnoho dalších. Grafici a rytci poštovních známek Bedřich Housa a Jiří Bouda přijali čestné členství v klubu a jsou častými hosty na různých klubových akcích. Ve dnech 13.-18. 1. 2001 byla otevřena výstava, na které se mohla veřejnost seznámit s vynikajícím

úspěchem grafiků a rytců Bedřicha Housy a Františka Horniaka v prestižní soutěži GRAND PRIX WIPA 2000 o nejkrásnější známky světa. Česká známka „Přadlena“ a slovenská „Krajina z Terchovej“ získaly 2. a 3. místo. Společná prezentace obou umělců u připomenutí tohoto úspěchu byla ve své podstatě, po rozdělení republiky, vůbec první česko-slovenskou výstavou, která představila české a slovenské umění poštovní známky. Slavnostního zahájení se, mimo obou umělců, zúčastnili zástupci okresu a města, obou poštovních správ a filatelistických svazů. Společenský dosah výstavy byl významný pro navázání partnerské spolupráce mezi žďárským klubem a slovenským KF 52-51 Plastika v Nitře.

Žďárský klub filatelistů, jako první v České republice, uspořádal v roce 1996 mezinárodní představení známky Zelená hora z emise „Krásy naší vlasti“ autorů ak. malířky Evy Haškové a rytce Martina Srba. Křest probíhal v historických prostorách žďárského kláštera za účasti obou autorů, zástupců okresu a města, GR České pošty, SČF a početné veřejnosti. Za společenské a kulturní aktivity spojené s popularizací filatelie u veřejnosti bylo žďárskému klubu roku 1999 Federací evropských filatelistických svazů, jako jednomu z prvních klubů v Evropě, uděleno Čestné uznání a na slavnostním večeru v Brně v březnu roku 2000 předáno nejvyššími představiteli FIP a FEPA.

Date of issue: 4. 5. 2016
Designer: Pavel Sivko
FDC engraver: Bohumil Šneider
(Heidelberg)

The stamp symbolically depicts one side of a stamp storage container with different stamps (and one of the oldest R-stickers of Žďár nad Sázavou) connected with the exhibition venue. The FDC features a pile of stamps with the top stamp depicting the coat of arms of Žďár nad Sázavou. The handstamp contains a postmark with a trace of perforation.

The exhibition marks the 180th anniversary of the opening of a letter collecting office, later transformed into the post office in Žďár nad Sázavou, on 1 August 1836 and the 130th anniversary of the introduction of R-stickers in the Czech lands on 1 October 1886.

The 2nd Czech and Slovak Philatelic Exhibition is organised by the Philatelic Club 06-10 appointed by the Union of Czech Philatelists, at the community centre Dům kultury in Žďár nad Sázavou from 2-5 June 2016. The organisers continued the traditions of the former club-run, promotional and regional stamp exhibitions as well as the largest event, the National Stamp Exhibition ŽDÁR 2004 including the competitive show PREMIÉRA. Since 1993, the club has been organising annual exhibitions of graphic art, engravings and stamp designs created by leading artists such as Josef Herčík, Josef Liesler, Miloš Ondráček, Oldřich Kulhánek, Vladimír Suchánek, Karel Franta and many others. The exhibitions, which are accompanied by discussions and signing, take place in the exhibition room of the Old Town Hall in Žďár nad Sázavou. Graphic artists and stamp engravers Bedřich Housa and Jiří Bouda received the club's honorary membership and frequently attend various club events. The exhibition held from 13-18 January 2001 marked the outstanding success of graphic artists and engravers Bedřich

Housa and František Horniak in the prestigious Grand Prix de l'Exposition WIPA, in which the Czech stamp "Spinner" and the Slovak stamp "Terchová Landscape" won the second and third prize, respectively. The joint presentation of both artists commemorating this success was in fact the first Czech and Slovak exhibition after the split of Czechoslovakia which displayed both Czech and Slovak stamp designs. The opening ceremony was attended by both artists and representatives of the district and municipal authorities, Czech and Slovak postal administrations and philatelic unions. The exhibition was an important social effort which helped to start a partnership between the club in Žďár nad Sázavou and the Philatelic Club 52-51 Plastika in Nitra, Slovakia.

In 1996, the philatelic club in Žďár nad Sázavou as the first club in the Czech Republic held an international event to unveil the stamp "Zelená hora" from the series "Beauties of Our Country" designed by academic painter Eva Hašková and engraved by Martin Srb. The ceremony took place in the historical premises of the monastery in Žďár nad Sázavou, in the presence of both artists, representatives of the district and municipal authorities, Czech Post's headquarters, the

Union of Czech Philatelists and many visitors. In 1999, the Federation of European Philatelic Associations (FEPA) awarded the club a Certificate of Appreciation for the Best FEPA Clubs. The club received the certificate as one of the first clubs in Europe for social and cultural activities connected with popularisation of philately. The award ceremony, attended by leading representatives of the FIP and FEPA, was held in Brno in March 2000.

Den vydání: 4. 5. 2016

Autor: Jan Kavan

Rytec: Miloš Ondráček
(KOMB)

Na známce je podobizna císaře římské říše a českého krále Karla IV. podle tradice, která se opírá o jeho dobová vyobrazení, u nichž se realizmus teprve probouzel ze středověkého schematismu. Velký státník, obratný diplomat, vzdělaný, kultivovaný, moudrý a cílevědomý budovatel zde vzneseným gestem přenechává výsledky svého usilování následným generacím. Na toto mimořádné duchovní, kulturní i hmotné dědictví jsou v celé kompozici různé odkazy. Na samotné známce je to stylizace iniciály Karlova jména ze zakládací listiny pražské univerzity. K této podstatné události směřuje i výjev zobrazený na hlavním kuponu. Král zde symbolicky předává zakládací dekret do rukou sv. Václava. Nejde ovšem o přímou citaci z univerzitního pečeti. Zachováno je jen kompoziční schéma. Výtvarník zároveň poukázal i na to, že právě Karel založil nadčasovou národní patronaci tohoto světce. Byla použita jeho známá podoba od Jindřicha Parléře (byť se jedná o dílo z pozdější doby) ze Svatováclavské kaple katedrály sv. Víta. Na gigantický projekt tohoto chrámu poukazuje zase půdorys v pozadí. Katedrálu, ale i obecně rozsáhlou stavební činnost, kterou Karel inicioval, evokují architektonické prvky opěrného systému vrcholné gotiky, tvořící rámec aršíku. Do této oblasti patří i konkrétní stavby z oblasti Karlova mostu. Velkorysý, urbanisticky prozíravý založení Nového města pražského tvoří uliční strukturu prolínající se celým aršíkem. Vytržbenost všech druhů umění mají symbolizovat múzy hrající na hudební nástroje. A konečně i podpora zemědělství a veškerého hospodářství (podpora zakládání rybníků a vinic, zavádění nových druhů ryb – parmy) je charakterizována v malém kuponu. FDC je volně parafrázována vyobrazení, kde král zakládá město.

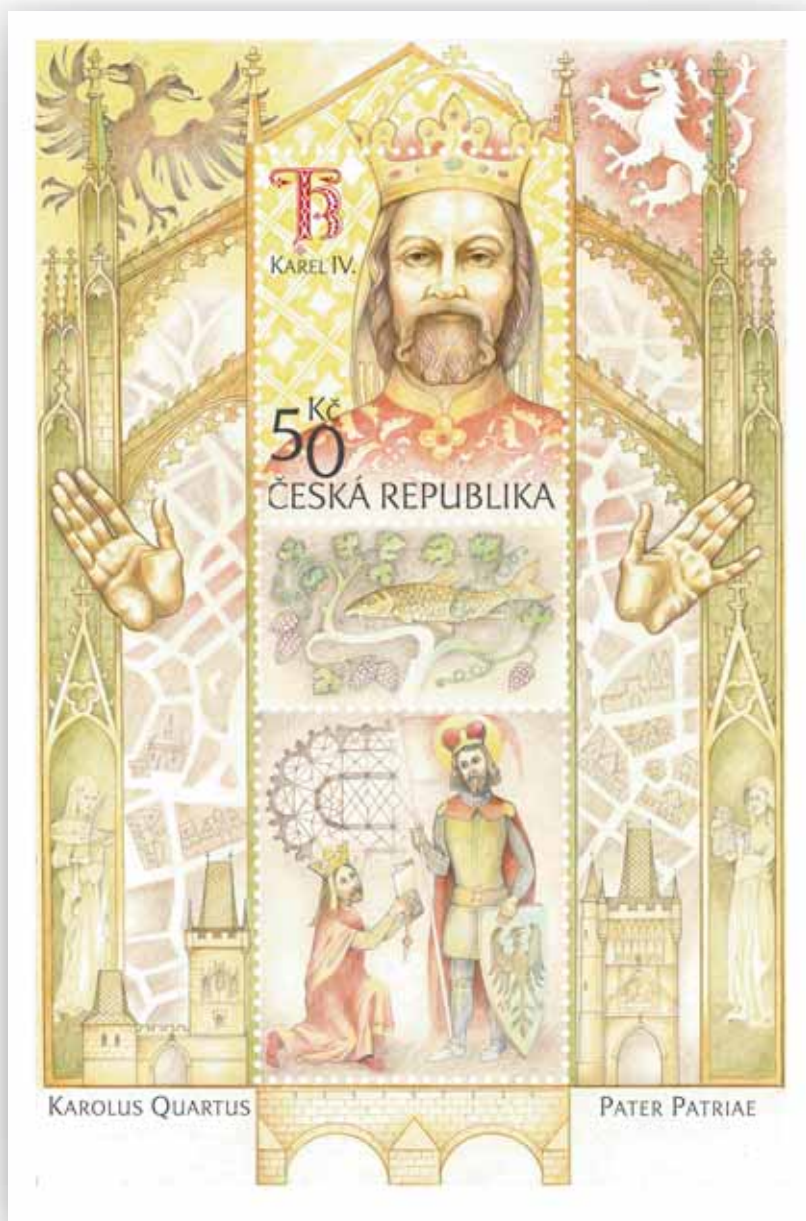
Razítko vychází z kružby gotického okna, do které je zarámována iniciála K.

Karel IV. (14. května 1316, Praha – 29. listopadu 1378, Praha) byl jedenáctý český král, jako Karel I. vládnoucí od července 1346 až do listopadu 1378; jako Karel IV. byl německý (římsko-německý) král od roku 1346 a císař římský od roku 1355. Byl také italský (lombardský) král od 1355, burgundský (arelatský) král od 1365, moravský markrabě v letech 1333 až 1349 a lucemburský hrabě 1346 až 1353. Pocházel po otci z dynastie Lucemburků.

Byl to první český král, který se stal také císařem Svaté říše římské, a byl posledním korunovaným burgundským králem. Stal se tak osobním vládcem všech království Svaté říše římské.

Karel IV. byl syn dědičky Přemyslovců Elišky a českého krále Jana Lucemburského. Karel byl původně pokřtěn jako Václav, jméno Karel přijal při biřmování během své výchovy ve Francii po svém strýci a kmotrovi Karlu IV. Sličném. Karel IV. patřil mezi nejvýznamnější panovníky vrcholného středověku. Byl neobyčejně vzdělaný a inteligentní, plyně hovořil pět jazyky. Svou moc využil ke zkonsolidování českého státu, který byl od jeho doby znám jako Koruna česká. Císař byl také autorem nejvýznamnějšího říšského ústavního zákona Zlaté buly, který platil až do zániku Svaté říše římské roku 1806. Ta také významně upravovala vztah českého státu k říši a potvrzovala výjimečné a nezávislé postavení v rámci říše.

Jako český král proslul Karel především založením univerzity v Praze, která nese jeho jméno, výstavbou Nového Města pražského, stavbou kamenného Karlova mostu přes řeku Vltavu v Praze a hradu Karlštejna i mnoha dalšími počiny. Karel také dosáhl významné územní expanze českého státu, především severovýchodním směrem.

Date of issue: 4. 5. 2016
Designer: Jan Kavan
Engraver: Miloš Ondráček
(KOMB)

The stamp portrays Charles IV, the Holy Roman Emperor and Czech King, according to a tradition based on his contemporary portraits in which realism was just awakening from medieval schematism. With a noble gesture, the great statesman, skilful diplomat, educated, cultured, wise and ambitious builder hands the results of his aspirations over to subsequent generations. The entire composition refers to his extraordinary spiritual, cultural and tangible legacy in a number of ways. These include the stylised initials of Charles' name from the deed of the foundation of the university in Prague used in the stamp, and the scene depicted on the main coupon where the king symbolically hands the deed of foundation to St. Wenceslas. It is not a direct transposition of the university seal. Only the composition scheme is maintained. It was also used by the designer to refer to the creation of the timeless tradition of St. Wenceslas as patron saint of Bohemia by Charles IV. The portrait is a famous work by Jindřich Parlář (although from a later time) from St. Wenceslas Chapel in St. Vitus Cathedral in Prague. The ground plan in the background refers to the gigantic building project of the cathedral. The cathedral as well as the extensive building activities initiated by Charles IV are evoked by the architectural elements of the high Gothic supporting system which frames the miniature sheet. This area also includes specific buildings related to Charles Bridge. The ambitious and far-sighted project of Prague's New Town is shown in the street plan running through the entire miniature sheet. The muses playing musical instruments symbolise the refinement of all kinds of art in Charles' era. Finally, the small coupon refers to his support of agriculture and the entire economy, such as the creation of ponds and vineyards and the introduction of new fish species (barbel).

The FDC is a loose interpretation of a portrait of the king founding a town.

The handstamp depicts a Gothic window with tracery framing the initial K (for Karel or Charles in Czech).

Charles IV (14 May 1316, Prague–29 November 1378, Prague) ruled under the name Charles I as the eleventh King of Bohemia (from July 1346 to

November 1378) and under the name Charles IV as the King of Germany (from 1346) and Emperor of the Holy Roman Empire (from 1355). He was also the King of Italy (Lombardy) (from 1355), Burgundy (Arles) (from 1365), Margrave of Moravia (1333–49) and Count of Luxembourg (1346–53). Through his father he belonged to the Luxembourg dynasty.

He was the first King of Bohemia to also become Holy Roman Emperor. With his coronation as King of Burgundy, he became the personal ruler of all the kingdoms of the Holy Roman Empire.

Charles IV was the eldest son of the Premyslid heiress Eliška (Elizabeth) and King John of Bohemia. He was originally baptised Wenceslaus (Václav). He chose the name Charles at his confirmation in honour of his uncle and godfather, King Charles IV of France, at whose court he received education. Charles IV belonged to the most significant rulers of the high Middle Ages. He was extraordinarily educated and intelligent and was fluent in five languages. He used his power to consolidate the Czech state, known as the Bohemian Crown since his time as a ruler. He promulgated the Golden Bull of 1356 as a supreme imperial decree regulating important aspects of the constitutional structure of the Holy Roman Empire until its end in 1806. It also regulated and confirmed the exceptional and independent position of the Czech state within the empire.

As the King of Bohemia, Charles IV became famous for many prominent building and other projects, such as the foundation of the university in Prague (named after him), construction of Prague's New Town, erection of the stone Charles Bridge across the Vltava river in Prague, and building of Karlštejn Castle. He also achieved a significant territorial expansion of the state, especially in the northeast.

Den vydání: 18. 5. 2016
Rytec: Miloš Ondráček
(Waite)

Na poštovní známce je zobrazen detail z fragmentu Pražského oltáře - pravá část zobrazující sv. Barboru. Na FDC je rodový erb a na razítku je Cranachův podpisový znak.

Lucas Cranach starší (4. října 1472 Kronach u Bamberka - 16. října 1553 Výmar) byl velký německý renesanční malíř, tiskař, obchodník a přítel M. Luthera. Lucas Cranach starší prožil plodný, naplněný život. Žil v období nepokojů a rebelií, reformačního a protireformačního úsilí. Umění této doby prodělávalo neméně bouřlivé změny, za Cranachova života došlo k jistému odklonu od ideálů německé renesance a nové výtvarné vnímání světa se projevilo v podobě manýrismu.

Lucas Cranach starší se narodil v obci Cronach (Horní Franky, dnes Bavorsko) v početné rodině jako Lucas Sunder, jméno Cranach přijal až později podle svého rodiště, jak velela tehdejší tradice (Lucas z Cronachu). Jeho přesné datum narození není známo. Mladý Cranach se vyučil v rytecké dílně svého otce Hanse Malera (jeho příjmení znamená malíř a označuje profesi, ne jeho původ), která tehdy realizovala významné zakázky pro okolní vesnice a měs-

ta. Jeho matka, rozená Hübnerová, zemřela v roce 1491. Máme však bohužel jen docela málo zpráv z Cranachova mládí. Jistě někdy kolem roku 1495 podnikl cestu do Norimberka, kde byl celoživotně ovlivněn díly velkého německého umělce a rytce Albrechta Dürera. Mladý Cranach pak působil mezi lety 1501-1505 ve Vídni, kde se setkal s okruhem humanistických učenců z vídeňské univerzity v čele s Conradem Celtisem. Díla vzniklá během vídeňského pobytu řadí Cranacha mezi zakladatelské osobnosti takzvané Dunajské školy. Z těchto děl můžeme jmenovat například „Svatební diptych“ (Dr. Johannes Cuspinian a Anna Cuspinianová, 1502), „Sv. Jeroným jako poustevník“ (1502, Kunsthistorisches Museum, Vídeň) a „Ukřižování Krista“ z roku 1503, dnes v Alte Pinakothek, Mnichov.

V roce 1505 se stává dvorním malířem a později i diplomatem saského kurfiřta Fridricha III. Moudrého ve Wittenbergu, který dobře rozpoznal umělcovo nadání a rozhodl se jej podporovat. Zde, ve staroslavném Wittenbergu, také Cranach zakládá prosperující dílnu se stále vzrůstajícím počtem učedníků a pomocníků. Jako úspěšný živnostník provozoval tehdy Cranach také tiskárnu, knihkupectví a lékárnu.

V roce 1509 Cranach cestoval do Nizozemska, aby maloval císaře Maxmiliána a mladého chlapce, který se později stal císařem Karlem V. Od této doby také používal místo podpisu svou značku - okřídleného hada.

Poslední léta svého života strávil Cranach ve Výmaru, kde také 16. října 1553 zemřel.

Date of issue: 18. 5. 2016
Engraver: Miloš Ondráček
(Waite)

The stamp depicts a detail from a fragment of the Prague altarpiece - the right panel portraying St. Barbara. The FDC shows the family coat of arms and the handstamp features the Cranach signature.

Lucas Cranach the Elder (c. 1472, Kronach–16 October 1553, Weimar) was a great German Renaissance painter, printmaker, businessman and friend of Martin Luther. He lived a productive, fulfilling life in an era of unrest and rebellions, reformation and counter-reformation efforts. The art of this period suffered equally dramatic changes: the new visual perception of the world left behind certain ideals of the German Renaissance and manifested itself in Mannerism.

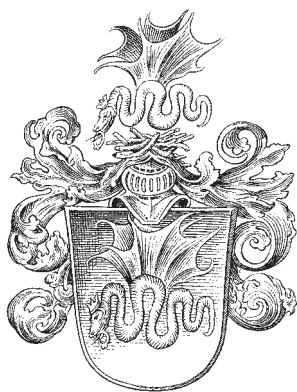
Lucas Cranach the Elder was born as Lucas Sunder in Kronach in upper Franconia (today's Bavaria) to a large family. According to the prevailing tradition, he later adopted the name of his birthplace as his surname. The exact date of his birth is unknown. He trained as an engraver in the workshop of his father Hans Maler (Maler means painter; the surname defined his

profession instead of his birthplace), who created major works for the neighbouring villages and towns. Lucas' mother, born Hübner, died in 1491. Little is known about the life of young Cranach. Around 1495, he travelled to Nuremberg where he saw works by the German artist and engraver Albrecht Dürer, which had a lifelong effect on him. From 1501–5, he stayed in Vienna where he met humanist scholars from the University of Vienna, led by Conrad Celtis. The works created by Cranach during his stay in Vienna, such as the Marriage Diptych of Dr Johannes Cuspinian and Anna Cuspinian (1502), The Penitence of St. Jerome (1502, Kunsthistorisches Museum, Vienna), and the Crucifixion of Christ (1503, Alte Pinakothek, Munich), made him one of the founding members of the so-called Danube School.

In 1505, he started to work for the Saxon Prince-Elector Friedrich III of Wittenberg as his court painter and later also as a diplomat. The prince wisely recognised his talent and decided to support him. In Wittenberg, Cranach also set up a prospering workshop employing a growing number of apprentices and assistants. He became a successful businessman running a printing shop, a bookshop and an apothecary shop.

In 1509, he travelled to the Netherlands to portray the Emperor Maximilian and the young boy who afterwards became Emperor Charles V. From this time, he also started using his symbol, a winged snake, as his signature.

Cranach spent the last years of his life in Weimar where he also died on 16 October 1553.

FDC

14 Prodaná nevěsta - 150. výročí od premiéry 150 Anniversary of the Opening Night of the Bartered Bride

Den vydání: 18. 5. 2016

Autor: Vladimír Suchánek

Rytec FDC a liniové kresby: Václav Fajt
(Heidelberg)

Na známce je zobrazena operní zpěvačka v tradičním lidovém kroji. Na FDC autor zachytil přibližnou podobu prvních reklamních plakátů zvučící na představení. Razítko vyobrazuje dobový lidový motiv výšivek.

Prodaná nevěsta je komická opera o třech dějstvích Bedřicha Smetany na libreto Karla Sabiny.

Date of issue: 18. 5. 2016
 Designer: Vladimír Suchánek
 Engraver of the FDC
 and line drawing: Václav Fajt
 (Heidelberg)

The stamp portrays a opera singer in a traditional national costume. The FDC shows a likely image of the first posters inviting audience to the performances. The handstamp depicts a period folk embroidery motif.

The Bartered Bride is a comic opera in three acts with music by Bedřich Smetana and a libretto by Karel Sabina. The opera was composed in 1863-66 and premiered at the Provisional Theatre in Prague on 30 May 1866.

Bedřich Smetana's *The Bartered Bride*, the founding work of modern Czech opera, soon exceeded the domestic framework and became a permanent part of the world's operatic repertoire. The 20th National Theatre production of the evergreen of Czech theatre and music is, for the first time in our history, directed by a woman.

Magdalena Švecová has chosen neither the path of provocative or scandalous interpretation, nor that of conventional imitation of obsolete models. The *Bartered Bride's* grotesque yet highly moving story is grasped with tenderness, intelligent wit and hyperbole, as well as an understanding for the long-gone order (disorder) of human lives in the Czech village.

Bedřich Smetana ji napsal v letech 1863-1866, premiéru měla 30. května 1866 v Prozatímním divadle v Praze.

V *Prodané nevěstě* vytvořil Bedřich Smetana zakladatelské dílo moderní české opery, které záhy přesáhlo domácí rámec a stalo se trvalou součástí světového operního repertoáru. Evergreen českého divadla a hudby v jubilejní 20. inscenaci Národního divadla je poprvé v historii divadla režirován ženou.

Inszenace nejde ani cestou provokativní či skandální interpretace, ani cestou konvenční nápodoby zastaralých vzorů. Groteskní, ale také velmi dojemný příběh *Prodané nevěsty* pro dávno zmizelý řád (i neřád) lidských životů na české vesnici.

F D C

Den vydání: 22. 6. 2016
 Autor: Anna Khunová
 Rytec: Jaroslav Tvrdoň
 (Wifag)

Na známce je zachycen šohaj ve stylizovaném kroji z Podluží při jedné z mnoha figur verbuňku. Tento výhradně mužský tanec se tančil při odvozech na vojnu. Tato rovnocenná kombinace tance a zpěvu je natolik výjimečná, že byla zařazena na seznam Kulturního dědictví UNESCO v roce 2005. Ve Strážnici se pořádá každoročně ve verbuňku velká soutěž.

Na FDC je dívka ze Strážnice nesoucí koláče. Gastronomie je též součástí festivalu. Také razítko s koutkem a růží připomíná pořadatelské město.

Poprvé se festival uskutečnil ve dnech 5.-7. 7. 1946 pod názvem Československo v tanci a zpěvu. Od počátku byl programově koncipován jako celostátní slavnosti, i když jeho vznik je nerozlučně spojen s rozvojem folklorního hnutí zejm. na jihovýchodní Moravě. Festival prošel v souvislosti s měnicími se politickými i společenskými podmínkami poměrně složitým vývojem.

V první etapě v letech 1946-1948 v programech dominovala vystoupení vesnických skupin z celého Československa s ukázkami zvyků, písní a tanců bez podstatných režijních a jiných zásahů. Důraz byl kladen na krojovou čistotu a původnost folklorních projevů. Důležitou roli měly soutěže ve zpěvu, tanci a soutěže kapel. Pořady byly volně skládány z rozličných výstupů, autorům šlo hlavně o pestrost a atraktivnost.

Ve druhém období po r. 1948 nabývaly pořady charakteru až manifestačních estrád, což odráželo změny politických poměrů, projevující se mj. kolektivizací venkova. Festival se nazýval Slavnosti lidového zpěvu a tance ve Strážnici. V programech ustupoval do pozadí autentický folklor, začaly se více prosazovat městské amatérské soubory lidových písní a tanců, které se snažily o umělecké přetváření folkloru, jeho stylizaci a doplnění o soudobé prvky a nové myšlenky (tzv. nová tvorba).

V r. 1956 nastalo třetí období slavností, které bylo poznamenáno vznikem Krajského střediska lidového umění ve Strážnici (ÚLK) a celkovou diskusí o koncepci slavností. V ní se reagovalo na odmítání folkloru v moderním životě společnosti (tzv. tíha folkloru) i na určitou uměleckou stagnaci folklorních souborů.

Zlom nastal v r. 1957, kdy došlo k výraznému tematickému odlišení pořadů, poprvé se konala Dětská Strážnice a obnovily se soutěže. Přibýly pořady regionálního folkloru, tzv. strážnická nockturna i odborná okénka. Festival hostil také stále více zahraničních souborů. V r. 1962 v souvislosti s přípravou mezinárodní konference International Folk Music Council (IFMC) bylo rozhodnuto, že strážnický festival bude mít nadále mezinárodní charakter.

Date of issue: 22. 6. 2016
 Designer: Anna Khunová
 Engraver: Jaroslav Tvrdoň
 (Wifag)

The stamp shows a young man in a stylised folk costume from the Podluží region in one of the many figures of the "verbuňk" recruit dance. This dance was

performed exclusively by young men just entering military service. This equal combination of dancing and singing is so unique that it was placed on the list of the UNESCO cultural heritage in 2005. A major competition in "verbuňk" is held at the annual folklore festival in Strážnice.

The FDC depicts a girl from Strážnice carrying cakes. Gastronomy is another part of the festival. The handstamp showing a cock and a rose also commemorates the organising town.

The festival, called "Czechoslovakia through Dancing and Singing", was held for the first time from 5-7 July 1946. From the beginning, it was conceived as a national event although its origin is inseparable from the development of regional folklore movements especially in southeast Moravia. In the context of the changing political and social circumstances, the evolution of the festival was rather complex.

In the first stage (1946-1948), the programme was dominated by group performances from villages from all over Czechoslovakia, with examples of customs, songs and dances without any meddling by a director or other persons. The emphasis was placed on the purity of costumes and originality of performances. Singing, dancing and music band competitions played an important role. The programmes were loosely assembled from a variety of performances, with the main emphasis on diversity and attractiveness.

In the second stage (after 1948), the programmes took on a staged character, reflecting the changes in political conditions such as the collectivisation of agriculture. The festival was renamed to "Celebration of Folk Songs and Dances in Strážnice". Authentic folk performers gave way to amateur folk singers and dancers from urban areas who attempted to transform and stylise folklore by blending in contemporary elements and new ideas (the so-called "new creation").

The third stage (after 1956) was marked by the creation of the Regional Folk Art Centre in Strážnice (ÚLK) and a general discussion about the concept of the festival in response to the rejection of folklore by modern society (the so-called "burden of folklore") and to a certain artistic stagnation of folklore groups.

A breakthrough came in 1957 with the introduction of clearly defined themes for individual programmes, the creation of a children's festival and the renewal of competitions. The enhanced festival included regional folklore programmes, the so-called Strážnice nocturnes, and specialised programmes (the so-called "windows"). The festival also attracted an increasing number of foreign groups. In connection with the preparation of an international conference of the International Folk Music Council (IFMC) in 1962, the organisers decided that the Strážnice festival would continue to maintain its international character.

Den vydání: 22. 6. 2016

Autor: Milan Jaroš

Rytec FDC: Bohumil Šneider
(Heidelberg)

**Oficiální partner
Českého olympijského týmu
2013–2016**

Hry XXXI. olympiády (portugalsky: Jogos da XXXI Olimpíada) budou představovat velkou mezinárodní sportovní událost - pokračování tradice olympijských her, organizovanou Mezinárodním olympijským výborem. Za místo konání bylo vybráno brazilské město Rio de Janeiro, na jehož stadiónu Maracanã proběhne 5. srpna 2016 zahájení. K ukončení her pak dojde 21. srpna téhož roku. Soupeření o 306 sad medailí by se mělo uskutečnit ve 28 sportech, a to na 35 sportovištích, situovaných převážně na okraji západní zóny Ria v Barra da Tijuca.

Rio de Janeiro se stane prvním jihoamerickým městem, ve kterém se uskuteční olympijské hry. Hostitelské město bylo oznámeno 2. října 2009 na třináctém olympijském kongresu v Kodani.

Konečné volby pro pořádání LOH 2016 se zúčastnila celkem čtyři kandidátská města, která muse-la spolu s ostatními podat přihlášku do 14. ledna 2008. Potenciální kandidátská města prošla výběrovým řízením, které hodnotilo celkem jedenáct kritérií (doprava, finance, ubytování atd.) Na jejich základě pak komise zúžila výběr na čtyři adepty. Na hrách XXXI. olympiády proběhnou soutěže

ve 28 sportovních odvětvích. Novými sporty v programu olympijských her se staly golf a rugby.

Sportovní odvětví: atletika, badminton, basketbal, box, cyklistika, fotbal, golf, gymnastika, házená, jachting, jezdectví, judo, kanoistika, lukostřelba, moderní pětiboj, plavání, plážový volejbal, pozemní hokej, rugby, skoky do vody, stolní tenis, střelba, synchronizované plavání, šerm, taekwondo, tenis, triatlon, veslování, vodní pólo, volejbal, vzpírání, zápas.

Bude se jednat o třetí olympijské hry, které proběhnou na jižní polokouli, a druhé, jež se odehrají nejbliže zemskému rovníku (nejbliže mu byly Letní olympijské hry 1968 v Mexiku).

Date of issue: 22. 6. 2016

Designer: Milan Jaroš

FDC engraver: Bohumil Šneider
(Heidelberg)

Games of the XXXI Olympiad (Portuguese: Jogos da XXXI Olimpíada), and commonly known as Rio 2016, are a major international multi-sport event continuing the tradition of the Olympic Games and organised by the International Olympic Committee. The sporting events will take place in Rio de Janeiro, Brazil, with the opening ceremony scheduled for the Maracanã stadium on 5 August 2016. The final closing ceremony is planned for 21 August 2016. There will be 306 events in 28 sports taking place across 35 venues situated mainly on the outskirts of the west region of Rio -Barra da Tijuca.

Rio de Janeiro will become the first South American city to host the Summer Olympics. The host city was announced at the XIII Olympic Congress in Copenhagen, Denmark on 2 October 2009.

The bidding process for the 2016 Summer Olympic Games was launched in 2007. Completed official bid files were to be submitted by each applicant city by 14 January 2008. There were eleven selection criteria including transportation, finances, accommodation. Four candidate cities were chosen for the shortlist.

The games will feature 28 sports including golf and rugby sevens as new sports.

The sports are: Athletics, Badminton, Basketball, Box, Cycling, Football, Golf, Gymnastics, Handball, Sailing, Equestrian, Judo, Canoeing, Archery, Modern Pentathlon, Swimming, Beach Volleyball, Field Hockey, Rugby,

Diving, Table Tennis, Shooting, Synchronized Swimming, Fencing, Taekwondo, Tennis, Triathlon, Rowing, Water Polo, Volleyball, Weightlifting, Wrestling.

It will be the third Olympics that will be held in the southern hemisphere, and the second closest to the equator (the closest were the 1968 Summer Olympics in Mexico).

17

Paralympiáda Rio 2016

The 2016 Summer Paralympic Games in Rio

Den vydání: 22. 6. 2016

Autor: Milan Jaroš

Rytec FDC: Bohumil Šneider
(Heidelberg)

Date of issue: 22. 6. 2016

Designer: Milan Jaroš

FDC engraver: Bohumil Šneider
(Heidelberg)

V České republice jsou zdravotně postižení sportovci registrováni ve sportovních svazech čítajících přibližně 18 000 členů. Ti nejlepší z nich se zúčastní XV. Letních paralympijských her, které se uskuteční v Rio de Janeiro 7.-18. září 2016. Paralympijské hry jsou vrcholnou soutěží pro špičkové sportovce s různým zdravotním postižením. Základní filozofii paralympijského hnutí je, že tito světoví sportovci mají schopnosti a zkušenosti rovnocenné s nepostiženými sportovci a stejně jako oni se musejí podrobit přísným kvalifikacím do národních týmů. První paralympijské hry byly uspořádány v Římě v roce 1960, jen pár týdnů po olympijských hrách. Zúčastnilo se jich 400 atletů z 23 zemí. Zpočátku byli aktéry paralympijských her pouze sportovci-zozičkáři. S rozvojem paralympijského hnutí se připojili i sportovci s dalšími druhy postižení, včetně mentálního. Předchozí letní paralympiáda se uskutečnila v Londýně v roce 2012, soutěžilo na ní 4200 borců ze 166 států a naši reprezentanti získali celkem 11 medailí.

In the Czech Republic, disabled athletes are registered in athletic clubs including around 18 thousand members. The best of them will take part in the Summer Paralympic Games held in Rio de Janeiro from 7-18 September 2016. Paralympic games are the supreme competition for top athletes with different disabilities. The core philosophy of the paralympic movement is that these world-class athletes have equal abilities and skills as non-disabled athletes, and like the latter they have to pass strict qualification criteria to become national team members.

The first paralympic games were held in Rome in 1960, only a couple of weeks after the olympic games. They were attended by 400 athletes from 23 countries. At the beginning, only athletes in wheelchairs acted in paralympic games. As the paralympic movement progressed, it was joined by athletes with other kinds of disability including mental. The previous summer paralympic games were held in London in 2012. It was attended by 4,200 athletes from 166 countries and the Czech team won 11 medals.

Jan Jessenius - společné vydání (Česko, Slovensko, Maďarsko)

Jan Jessenius - Common
Czech-Slovak-Hungarian Stamp

Den vydání: 22. 6. 2016

Autor: Vladislav Rostok

Rytec FDC: František Horniak
(Wifag)

Na známce je vyobrazený Jan Jessenius z obrazové předlohy portrétu od Lucasa Kiliana z roku 1618.

Jan Jessenius (27. prosince 1566 Vratislav, Slezsko - 21. června 1621, Praha) (též známý jako Jan z Jesenu) byl slovenský lékař, politik a filozof. Sehrál významnou politickou a vědeckou roli v českých dějinách.

Po otci Baltazarovi Jesenském pocházel z uherského zemanského rodu Jesenských, původem z Turce (Turčianske Jaseno) na území dnešního Slovenska. Ve Vratislavi navštěvoval Alžbětino gymnázium, posléze studoval filozofii a medicínu na akademii ve Wittenbergu, Lipsku a proslulé lékařské fakultě v Padově. Roku 1591 získal doktorát z medicíny za spis O onemocnění žluči při třídenní zimnici a zároveň doktorát z filozofie za práci O nároku lidu na odpor proti tyranům. Jako nekatolík nezískal doktorát přímo od padovského vysokého učení, avšak na doporučení profesorů byl prohlášen doktorem filozofie a medicíny v Praze císařským velkoalmužníkem Jacobem Chimarraem.

Po studiích Jessenius krátce působil v rodné Vratislavi jako lékař, brzy se však stal osobním lékařem saského kurfiřta v Drážďanech a v roce 1594 obdržel profesuru chirurgie a anatomie na univerzitě ve Wittenbergu, kde před léty zahajoval svá studia. O tři roky později se stal děkanem lékařské fakulty a nakonec i rektorem celého vysokého učení. Za svého působení značně pozvedl úroveň wittenberské lékařské školy. Sám zde sepsal několik svých prvních děl a pod jeho vedením vznikla řada cenných disertačních prací. Jessenius byl velmi ctížádostivý a kromě filozofie a lékařství se zajímal i o veřejný život a literaturu.

Jessenius 8. až 12. června 1600 navštívil Prahu, kde v Rečkově koleji provedl na těle odsouzeného oběšence první veřejnou pitvu v českých zemích. Přednášku k pitvě později Jessenius vydal i tiskem. Pitva byla přijata velmi rozporuplně. Odbornou veřejností nadšené, laiky byl odsouzen. Jiří Kezelius Bydžovský ho ve své Kronice mlado-boleslavské popsal jako člověka, který čtvrtil lidi a nakonec byl sám rozčtvrcen. Jesenský vydal o pitvě spis ve Wittenbergu s názvem *Johannis Jessenii á Jessen, Anatomiae Pragae, Anno MDC* ab se solemniter administratae historia (Jana Jesenského z Jeseného historie o pitvě provedené v Praze roku 1600).

Roku 1601 se přestěhoval do Prahy. Zde působil v Loudově koleji a zároveň i jako osobní lékař císaře. V letech 1604-1605 prováděl pro studenty další anatomické pitvy jako součást výuky, vydal řadu vědeckých a lékařských spisů. Začal se také živě zajímat o politiku, byl nespokojen s podporou Rudolfa II. protireformačnímu tažení proti evangelikům. Roku 1608 vstoupil do služeb císařova bratra, uherského krále Matyáše.

Po bitvě na Bílé hoře a potlačení stavovského povstání byl Jessenius jako jedna z vedoucích osobností rebelie obviněn z urážky majestátu. Na císařův příkaz jej 1. prosince 1620 dal Karel I.

z Lichtenštejna zatknout. 21. června 1621 při známé popravě 27 českých pánů na Staroměstském náměstí mu kat Jan Mydlář nejprve vyříznul jazyk a poté sfál. Jeho tělo bylo po exekuci odvezeno k Horské bráně (dnes Hybernská ulice) směrem ke Kutné Hoře, zde byl rozčtvrcen a vpleten do kola. Jeho hlava s kusem jazyka byla spolu s hlavami dalších jedenácti českých pánů vystavena pro výstrahu na tribuně Staroměstské věže po dobu deseti let, poté byla potají sejmuta a pohřbena neznámo kde. Zbylé ostatky Jesseniova těla nebyly nikdy nalezeny.

Date of issue: 22. 6. 2016

Designer: Vladislav Rostok

FDC engraver: František Horniak

(Wifag)

The stamp depicts Jan Jessenius from the artwork used for his portrait by Lucas Kilian in 1618.

Jan Jessenius (27 December 1566, Wrocław, Silesia – 21 June 1621, Prague) was a Slovak physician, politician and philosopher. He played a significant political and scientific role in Czech history.

His father Baltazar came from an old Hungarian noble family, House of Jeszenszky, originally from Turec (Turčianske Jaseno) in today's Slovakia. Following his graduation from the Elisabeth grammar school in Wrocław, Jessenius studied philosophy and medicine at the universities of Wittenberg and Leipzig, and medicine at the famous University of Padua. In 1591, he earned a doctorate in medicine for his work "On biliary diseases during three-day chills" and a doctorate in philosophy for his work "On the right of people to resist tyrants". As a non-catholic, he could not earn a doctorate directly from the University of Padua, but on recommendation from the professors he was declared a doctor of philosophy and medicine in Prague by the imperial grand almsgiver Jacob Chimarra.

For a short period of time after his studies, Jessenius worked as a physician in his native Wrocław. He soon became a personal physician of the Saxon prince elector in Dresden. In 1594, he was appointed a professor of surgery and anatomy at the University in Wittenberg, where he started his studies years before the appointment. Three years

later, he became the dean of the medical faculty and eventually the chancellor of the university. The level of the medical faculty greatly improved during his tenure. He wrote some of his early works there and supervised a number of valuable dissertations. As a very ambitious man, Jessenius was also interested in public life and literature.

During his visit to Prague from 8-12 June 1600, he performed the first public autopsy in the Czech lands. The autopsy was performed at Reček's College of Charles University on the body of a hanged convict. His notes on the autopsy were later published. The autopsy caused controversy. The scientific community received it with enthusiasm while the lay public denounced it. In his *Mladá Boleslav Chronicle*, Jiří Kezelius Bydžovský described Jessenius as a man who quartered people only to be quartered himself. Back in Wittenberg, Jessenius published his notes on the autopsy under the title "Johannis Jessenii á Jessen, Anatomiae Pragae, Anno MDC ab se solemniter administratae historia".

In 1601, he moved to Prague where he taught at Louda's College and worked as the emperor's personal physician. In 1604-5, he performed further autopsies as part of his lectures for students and published a number of scientific and medical publications. His interest in politics grew because of the support by Rudolf II to the anti-protestant movement. In 1608, he started to work for Rudolf II's brother Matthias, the King of Hungary.

After the lost battle of White Mountain and suppression of the uprising of the Czech estates, Jessenius as one of the leaders of the uprising was accused of insulting the imperial majesty. On the emperor's order, he was arrested by Charles I of Liechtenstein on 1 December 1620. During the notorious execution of the 27 leaders of the Czech estates on the Old Town Square, the executioner Jan Mydlář first cut out Jessenius' tongue and then beheaded him. The body was then taken to the Horská gate (in today's Hybernská street) in the direction of Kutná Hora where it was quartered and woven through the spokes of the wheel. His head and a piece of his tongue, together with the heads of further eleven leaders of the uprising, were displayed in a prominent place of the Old Town Tower for ten years. Afterwards they were secretly removed and buried at an unknown place. The remaining parts of Jessenius' body were never found.

Den vydání: 7. 9. 2016

Autoři: Libuše a Jaromír Knotkovi

Rytec: Martin Srb

(KOMB)

Již několikrát v minulosti připomněla Československá a později Česká pošta existenci naší nejnámější zoologické zahrady v Praze. Naposledy to bylo v roce 2001 při příležitosti 70 let od založení zahrady. Nová emise dává možnost představit prostřednictvím aršíku i další významné zahrady v ČR.

Na známce s nejvyšší hodnotou 27 Kč je zobrazeno stádo koně Převalského, který je erbovním druhem pražské ZOO. Tato zahrada byla v loňském roce vyhlášena jako čtvrtá nejkrásnější zoologická zahrada světa. Pořadí zveřejnil největší cestovatelský server TripAdvisor a žebříček sestavily statisíce jeho pravidelných uživatelů. Mezi světovou elitou se ZOO Praha dostala už v roce 2007, kdy ji proslulý ekonomický časopis Forbes zařadil jako sedmou mezi patnáctku nejlepších zoologických zahrad naší planety.

Na obálce FDC je zobrazena gorila nížinná, asi mediálně nejnámější druh chovaný v pražské ZOO, díky narození samičky Moji v roce 2004.

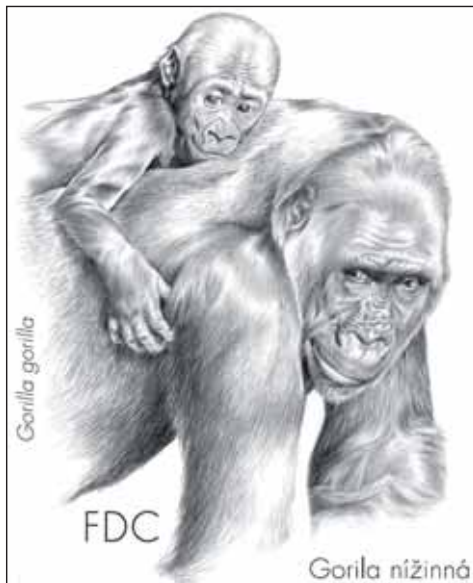
Bylo to první gorilí mládě narozené u nás. Motívem razítka je hlava koně Převalského.

Pražská ZOO oslaví v roce 2016 85 let od založení. Na druhé známce s hodnotou 21 Kč je představena naše druhá největší ZOO ve Dvoře Králové, která proslula založením prvního safari na našem území. Zahrada je zaměřena na africká zvířata díky jejímu tehdejšímu řediteli J. Wagnerovi, který v šedesátých letech minulého století zorganizoval několik výprav do Afriky. Odchytil tam množství zvířat, zejména kopytníků a položil tak základ současné orientace zahrady.

Na známce je zobrazen vzácný nosorožec dvourohý s mládětem a v popředí pár psů hyenovitých.

Na obálce FDC je nejvzácnější a zároveň neohroženější savec naší planety - nosorožec tuponosý severní s mládětem, které se v roce 2000 narodilo v této zahradě. Byla to tehdy obrovská událost a mladému nosorožci se říkalo „mládě milénia“. Na razítku je hlava nosorožce dvourohého, druhu, který je též vyobrazen na známce.

Zahrada ve Dvoře Králové oslaví v roce 2016 70 let od svého založení.

Známka s hodnotou 17 Kč je věnovaná zoologické zahradě v Jihlavě. I když tato zahrada leží v bezprostřední blízkosti centra města, jsou v jejím areálu zalesněné svahy, louky, skály i vodní plochy díky říčce, která zahradou protéká. Na poměrně malém území chová ZOO přes 200 druhů exotických zvířat. Specializuje se na chov opic a kočkovitých šelem. Jedna z nich, levhart sněžný, je také motívem známky. Tohoto vzácného levharta, nazývaného též irbis, se v zahradě již několikrát podařilo rozmnožit. Zobrazen je tedy pár šelem i s mláďaty. Jihlavská ZOO chová nejvíce druhů jihoamerických drápkatých opic z našich zahrad. Na obálce FDC jsou vyobrazeny tři druhy těchto primátů. Na razítku je profil sněžného levharta.

Poslední známka s hodnotou 13 Kč prezentuje ZOO Olomouc. Rozprostírá se na krásném lesnatém území v podhůří Nizkého Jeseníku. Na známce je pár lvů berberských s mláďaty a v pozadí je naznačeno stádo antilop - oryxů jihoafrických. Zahrada chová největší stádo těchto kopytníků u nás.

Zoologické zahradě se podařil odchov levharta mandžuského, kterého ve volné přírodě žije pouze několik kusů. Proto je tento druh námětem obálky FDC. Motívem razítka je hlava oryxe jihoafrického. Zahrada byla pro veřejnost otevřena v roce 1956 a v příštím roce 2016 tedy oslaví 60 let od této události.

Date of issue: 7. 9. 2016
Authors: Libuše and Jaromír Knotek
Engraver: Martin Srb
(KOMB)

The existence of the best known Czech zoological garden in Prague was marked by Czechoslovak, and later on Czech Post on several occasions, most recently in 2001 when the garden celebrated the 70th anniversary of its creation. This new miniature sheet gives an opportunity to introduce themselves also to other major zoos in the Czech Republic.

The stamp with the highest face value of CZK 27 depicts a herd of Przewalski's horse, which is the emblematic species of Prague Zoo. Last year, the zoo was declared the fourth best zoo in the world by the largest travel site TripAdvisor, based on the opinions of hundreds of thousands of its regular users. Prague Zoo found its way into the world elite in 2007 when the famous economic magazine Forbes ranked it as the seventh best zoological garden in the world.

The FDC depicts a lowland gorilla, probably the best known species kept in Prague Zoo thanks to the media attention given to the birth of female gorilla Moja (Moya) in 2004.

It was the first baby gorilla born in the Czech Republic.

The motif of the handstamp is the head of Przewalski's horse.

In 2016, Prague Zoo will celebrate the 85th anniversary of its creation.

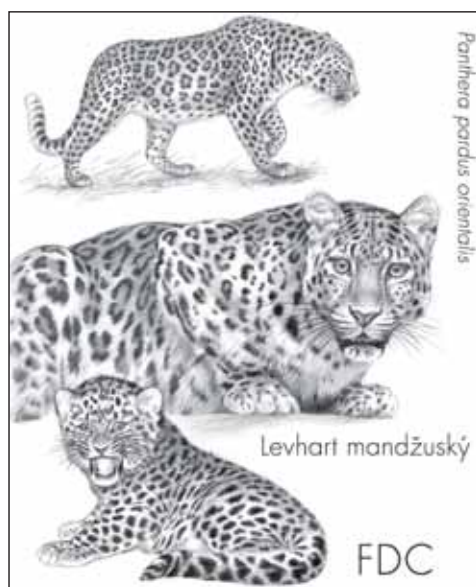
The next, CZK 21 stamp presents the second largest Czech zoo in Dvůr Králové, famous for the first African safari park in the country. This focus on African animals was the brainchild of Josef Vágner, the zoo's director between 1695 and 1983 who organised several expeditions to Africa, resulting in many animals, especially ungulates, being brought into the collection.

The stamp portrays a rare black rhino with a baby and a couple of hyena dogs in the front.

The FDC shows the rarest and critically endangered mammal in the world, the northern white rhino with a baby born in this zoo in 2000. It was a huge event and the baby rhino was called "the Baby of the Millennium". The handstamp depicts the head of a black rhino, the same species as the one portrayed on the stamp.

In 2016, Dvůr Králové Zoo will celebrate the 70th anniversary of its creation.

The CZK 17 stamp is dedicated to Jihlava Zoo. This garden is located at a place close to the city centre, and yet it contains forested hillsides, meadows, rocks and water areas surrounding the small river weaving through the zoo. The zoo is the home of over

200 exotic species of animals, with a special focus on apes and felines, including snow leopard portrayed on the stamp. The zoo managed to repeatedly reproduce this rare species, also called irbis. The stamp shows a pair of leopards with their offspring.

Jihlava Zoo keeps the largest collection of South American marmosets in the Czech Republic. The FDC features three marmoset species. The handstamp contains a side view of a snow leopard.

The last, CZK 13 stamp presents Olomouc Zoo. It is located in a beautiful forested landscape at the foothills of the Lower Jeseník mountains. The stamp shows a pair of Barbary lions with babies and an outline of a herd of antelopes – South African oryxes in the background. The zoo keeps the largest herd of these ungulates in the Czech Republic.

The zoo managed to breed the Amur leopard. There are only several Amur leopards in the wild today. It was therefore chosen as the motif for the FDC. The motif of the handstamp is the head of South African oryx. The zoo was opened to the public in 1956 and in 2016, it will celebrate the 60th anniversary of its creation.

20

Osobnosti: Prof. RNDr. Antonín Holý (1936–2012)

Personalities: Prof. RNDr. Antonín Holý (1936–2012)

Den vydání: 7. 9. 2016

Autor: Karel Zeman

Rytec FDC: Miloš Ondráček

(Heidelberg)

Na známce je Prof. RNDr. Antonín Holý pracující s laboratorním válcem a kuželovou baňkou, na pozadí známky autor vyobrazil zvětšenou podobu viru HIV.

Antonín Holý (1. září 1936, Praha – 16. července 2012) byl český chemik a jeden z nejvýznamnějších českých přírodovědců 20. století. Je objevitelem řady antivirotik využívaných při léčbě HIV/AIDS, hepatitidy typu B či oparů.

V letech 1954 až 1959 vystudoval organickou chemii na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy

v Praze. V letech 1960 až 1963 byl vědeckým aspirantem oboru organické chemie na Ústavu organické chemie a biochemie (ÚOCHB) ČSAV v Praze.

V roce 1963 se stal vědeckým pracovníkem ÚOCHB, v roce 1967 se stal vedoucím vědeckým pracovníkem, v roce 1983 vedoucím skupiny chemie nukleových kyselin a od roku 1987 stál v čele oddělení chemie nukleových kyselin. V letech 1994 až 2002 vykonával funkci ředitele ústavu. Habilitoval se v roce 2004 na Přírodovědecké fakultě Univerzity Palackého v Olomouci prací Acyklické nukleosidfosfonáty: představy a skutečnost, tamtéž byl v roce 2005 jmenován profesorem organické chemie.

Od roku 1976 spolupracoval na vývoji antivirových preparátů s Erikem De Clercqem z Katolické univerzity v belgické Lovani, který je i spoluautorem 15 Holého patentů. Podle databáze Web of Science Holý publikoval 604 publikací, 11 609 jejich citací a Hirschův index 49 (ke dni 17. 7. 2012). Jde také o autora či spoluautora 60 českých i zahraničních patentů.

Prvním lékem vyvinutým na základě práce Holého týmu bylo antiherpetikum Duviragel, vyvinuté ÚOCHB a společností Léčiva. Do časově a finančně náročného vývoje z látek vyvinutých Holého týmem se však nebyla ochotna pustit žádná společnost z ČSSR ani z Evropy, vývoj tak začal v americké farmaceutické společnosti Bristol-Meyers. Později však byl zastaven jako neperspektivní.

Patenty však v roce 1990 odkoupila malá americká společnost Gilead Sciences (tehdy měla asi jen 15 zaměstnanců), kam se přesunuli i někteří zaměstnanci Bristol-Meyers, kteří považovali Holého látky za perspektivní. V roce 1996 byl z USA a Evropské unii schválen pro léčení virového zánětu oční sliznice cidofovir (prodáván pod názvem Vistide), který působí i proti viru pásového oparu a viru pravých neštovic. V roce 2001 pak byl pro léčbu AIDS schválen tenofovir disoproxil, prodáván jako Viread, v roce 2008 byl schválen i pro léčbu hepatitidy B. Dalším schváleným lékem měl být adefovir, prodáváný k léčbě AIDS pod názvem Preveon, v roce 1999 však schválen nebyl, zejména kvůli vážným vedlejším účinkům. Vývoj látky však pokračoval a v roce 2002 byla schválena k léčbě hepatitidy B, prodávaná pod názvem Hepsera. Kombinace tenofoviru s emtricitabinem pak byla v roce 2004 schválena k léčbě AIDS (prodávána pod názvem Truvada) a v roce 2012 i jako prevence k nakažení virem HIV. V kombinaci s látkou efavirenz byla pak v roce 2006 schválena k léčbě AIDS (prodávána pod názvem Atripla), v roce 2011 pak

k témuž účelu kombinace tenofoviru, emtricitabinu a rilpivirinu (prodávána pod názvy Complera a Evieplera). Další látky jsou ve stádiu vývoje nebo klinických zkoušek.

Za licenční poplatky a patenty, které jsou výsledkem práce Antonína Holého a jeho týmu, získává ÚOCHB od společnosti Gilead téměř 2 mld. Kč ročně. V roce 2006 pak Gilead uzavřela s ÚOCHB smlouvu pro zřízení nového společného výzkumného centra na výzkum nových látek, když k tomuto účelu ústavu věnuje ročně 1,1 milionu dolarů po dobu 5 let, v roce 2011 byla smlouva prodloužena o dalších pět let.

Na FDC se nachází budova ÚOCHB, před kterou autor známky umístil chemický zápis sloučeniny. Na razítku vidíme ruku podávající lék proti viru ztvárněnému na pozadí.

..... Date of issue: 7. 9. 2016

..... Designer: Karel Zeman

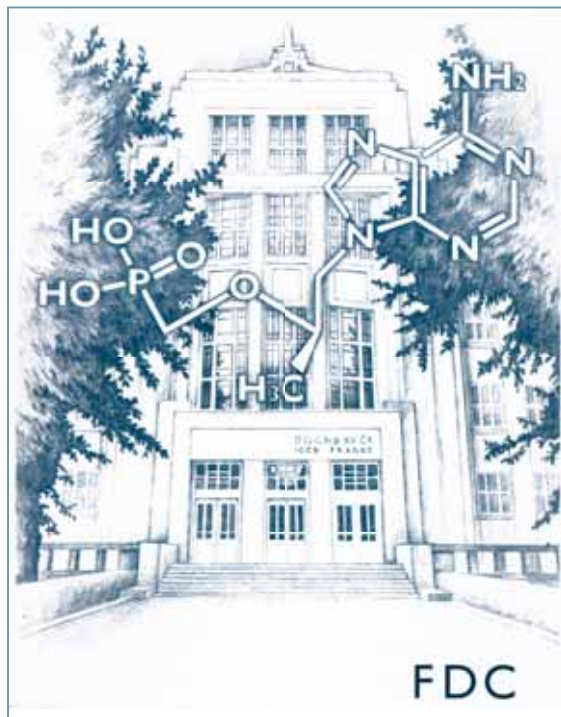
..... FDC engraver: Miloš Ondráček
..... (Heidelberg)

The stamp portrays Prof. RNDr. Antonín Holý working with a measuring cylinder and a conical flask, with an enlarged image of the human immunodeficiency virus in the background.

Antonín Holý (1 September 1936–16 July 2012) was a pioneering Czech scientist of the 20th century. He specialised in the field of chemistry and cooperated on the development of important antiretroviral drugs used in the treatment of HIV and hepatitis B.

From 1954–59, he studied organic chemistry at the Faculty of Science, Charles University in Prague. From 1960, he trained at the Institute of Organic Chemistry and Biochemistry (IOCB) of the Czechoslovak Academy of Sciences in Prague and has been a researcher there since 1963. He became the Institute's lead scientist in 1967, and from 1983 headed its working group for nucleic acids. In 1987, he became chief of the Department of Nucleic Acid Chemistry and from 1994 to 2002 he was head of the IOCB. He habilitated at the Faculty of Science, Palacký University in Olomouc in 2004 after publishing his dissertation "Acyclic nucleosides: ideas and reality", and was appointed professor of organic chemistry at Palacký University in 2005.

From 1976, he collaborated on the development of new antiretroviral drugs with Erik De Clercq of the

Union as a treatment for cytomegalovirus retinitis. It has also shown efficacy in the treatment of herpes zoster and smallpox. In 2001, tenofovir disoproxil, marketed as Viread, was approved by the U.S. Food and Drug Administration (FDA) for the treatment of HIV, and in 2008, for the treatment of hepatitis B. Adefovir (brand name Preveon) was another drug to be approved by the FDA for the treatment of HIV. In 1999, the FDA refused to approve it because of its serious adverse effects. Gilead Sciences continued to develop the drug for hepatitis B. The drug, marketed as Hepsera, was approved by the FDA in 2002. Tenofovir disoproxil/emtricitabine (brand name Truvada) is a fixed-dose combination of two antiretroviral drugs used for the treatment of HIV/AIDS (approved in 2004) and for the prevention of HIV infection (approved in 2012). Efavirenz/emtricitabine/tenofovir disoproxil, sold under the trade name Atripla among others, is a fixed-dose combination drug for the treatment of HIV infection, approved in 2006. Emtricitabine/rilpivirine/tenofovir (trade names Complera, Eviplera) is a fixed

dose combination of antiretroviral drugs for the treatment of HIV, approved in 2011. Further drugs are being developed or clinically tested.

The IOCB has received almost CZK 2 billion a year from Gilead Sciences for licence fees and patents resulting from Antonín Holý and his team's work. In 2006, Gilead Sciences and the IOCB jointly established a new research centre for the development of new preparations. Gilead Sciences promised the IOCB a \$11 million donation, to fund its operations and research for 5 years. In 2011, the contract was extended by another five years.

The FDC shows the formula of a chemical compound, with the building of the IOCB in the background. The handstamp features a hand administering a medication against the virus portrayed in the background.

Rega Institute for Medical Research at the Catholic University of Leuven, Belgium, who is the co-author of Holý's 15 patents. The Web of Science results for Holý's publications is 604 publications, 11,609 citations and an h-index of 49. Holý was also the author or co-author of 60 Czech and international patents.

The first drug developed by Holý's team at the IOCB and the pharmaceutical company Léčiva was Duviragel for oral herpes. Czechoslovak and European pharmaceutical companies considered the development of drugs from the substances synthesised by Holý's team as too expensive and time-consuming and were not willing to participate. The development was eventually started by the American pharmaceutical company Bristol-Myers, but was discontinued as unpromising.

In 1990, the patents were bought by a small American company Gilead Sciences with only 15 staff members, joined by some scientists from Bristol-Myers who considered Holý's substances as promising. In 1996, cidofovir (brand name Vistide) was approved for production in the United States and European

Den vydání: 21. 9. 2016

Autor: Václav Zapadlík

Rytec FDC: Bohumil Šneider
(Heidelberg)

Známka společně s obálkou prvního dne a razítkem nám představují dnes již legendární automobil Tatra 87.

Tatra 87 je automobil vyšší třídy vyráběný československou automobilkou Tatra v letech 1937 až 1950. Jde o luxusní aerodynamický automobil, následníka modelu T 77 A. Své kvality prokázala Tatra 87 v letech 1947-1950, kdy s tímto vozem stříbrné barvy podnikli Jiří Hanzelka a Miroslav Zikmund cestu do Afriky a Jižní Ameriky. Podle amerického listu The New York Times je sběratelským autem roku 2010, když porazila silnou konkurenci 651 vozů.

V roce 1936 byly vyrobeny první dva prototypy T 87 pro zkoušky a v roce 1937 dalších pět vozů ověřovací série. Tatra 87 byla oficiálně představena v roce 1937. Od roku 1938 se již T 87 vyráběla sériově. V roce 1940 byly vyrobeny i dva kabriolety pro případné použití v armádě. Po válce pokračovala sériová výroba T 87 s drobnými změnami na karoserii až do roku 1950. V roce 1948 byla zmodernizována přední část karoserie, do většího vyklenutí v blatnících byly zapuštěny světlomety až po úroveň krycího skla. Vozy dostaly nové nárazníky, které s karosérií tvořily kompaktnější celek. Standardně měl tento model i odsunovací díl střechy nad předními sedadly. V této úpravě se vůz dodával až do roku 1950, a to pouze pro potřebu státních a stranických orgánů.

Oproti svému předchůdci byl nový vůz výrazně lehčí (o 330 kg), objem motoru byl naproti tomu zvýšen, výsledkem byla vyšší maximální rychlost i zrychlení. Typ 87 byl také kratší a užší s kratším rozvorem. Hmotnost se podařilo snížit zejména použitím lehkých materiálů a slitin (blok motoru a převodovky i některé další díly byly odlity z Elektronu, extrémně lehké slitiny hořčíku). Opro-

ti předchůdci měla T 87 zlepšené také chlazení oleje, motor byl vybaven plnopřtokovým filtrem oleje, náporovým chladičem oleje a dvojitým spádovým karburátorem. Motor byl uložen pod aerodynamicky ještě vylepšenou zadní kapotou se stabilizační plochou ve tvaru ploutve.

Maximální rychlostí 160 km/h se Tatra 87 řadila mezi nejrychlejší vyráběné vozy své doby. Konkurenční vozy této třídy však používaly motory s téměř dvojnásobným objemem a spotřebou okolo 20 litrů paliva. Tatra 87 měla díky aerodynamickému tvaru spotřebu jen 12,5 litru.

Celkem bylo za třináct let (s přerušením výroby v důsledku druhé světové války) vyrobeno 3 023 vozů tohoto typu, z toho 1 371 do roku 1945, zbylých 1 652 vozů po roce 1946. V roce 1948 bylo vyrobeno nejvíce vozů, okolo 700. Model byl také úspěšně exportován, například do Maďarska, Rumunska, SSSR, Belgie, Německa, Rakouska, Francie, Švédska, Jihoafrické republiky, Egypta, Argentiny nebo Austrálie. Pokračovatelem T 87 byl modernější vůz T 603.

Date of issue: 21. 9. 2016

Designer: Václav Zapadlík

FDC engraver: Bohumil Šneider
(Heidelberg)

The stamp, first day cover and handstamp feature the legendary car Tatra 87.

The Tatra 87 was a high-class car built by Czechoslovak manufacturer Tatra from 1937-50. The luxury aerodynamic car was the successor to the T 77 A model. A silver Tatra 87 demonstrated its qualities from 1947-50 when it was used by the famous Czech travellers Jiří Hanzelka and Miroslav Zikmund for their expedition to Africa and South America. A 1941 Tatra 87 won a New York Times reader's poll of collector's cars in 2010, beating strong competition from 651 cars.

In 1936, the first two prototypes of T 87 were built for

testing, followed by a retesting series of another five cars in 1937. It was officially launched in 1937. The T 87 mass production started in 1938. In 1940, two cabriolets for military purposes were built. After World War II, mass production of the T 87 with minor modifications of the body continued until 1950. In 1948, the front body was modernised, with headlights more deeply embedded in the fenders to the level of the glass cover. The new bumpers formed a more compact unit with the bodywork. The standard version of this model had a sliding section of the roof above the front seats. This version was built until 1950, exclusively for top politicians and Communist party leaders. Compared to its predecessor, the new car was much

lighter (by 330 kg) and the engine capacity was increased, resulting in a higher maximum speed and acceleration. The T 87 was also shorter and narrower and had a shorter wheelbase. The weight was reduced mainly by using lightweight materials and alloys, such as Elektron, an extremely light magnesium alloy used to cast the engine and gearbox and some other components. The T 87 also had an improved oil cooling system, the engine was equipped with a full-flow oil filter, air cooling system and downdraft carburetor. The engine was installed under the rear body improved with a stabilising fishtail.

The maximum speed of 160 km/h made the Tatra 87 one of the fastest cars of its time, but its competitors in the class used engines with nearly twice the capacity and consumption of around 20 litres of fuel. The Tatra 87 consumed only 12.5 litres thanks to its aerodynamic shape.

During the thirteen years of its production (with the interruption of production due to World War II), an overall 3,023 Tatra 87 cars were built, of which 1,371 until 1945 and the remaining 1,652 after 1946. Most vehicles (around 700) were built in 1948. The model was also successfully exported to countries such as Hungary, Romania, the Soviet Union, Belgium, Germany, Austria, France, Sweden, South Africa, Egypt, Argentine and Australia. The T 87 was succeeded by the more modern T 603.

22

Historické dopravní prostředky: dvouplošník Aero Ab-11

Historical Vehicles: The Aero Ab-11 Biplane

Den vydání: 21. 9. 2016

Autor: Pavel Sivko

Rytec FDC: Bohumil Šneider
(Heidelberg)

Na známce je vyobrazen dvouplošník Aero Ab-11 z pohledu od pravé ocasní plochy. Na FDC se nachází též dvouplošník Aero Ab-11, tentokrát při pohledu od pravého křídla. Na razítku je kresba přední části letadla.

Aero Ab-11 byl dvoumístný jednomotorový víceú-
čelový dvouplošník. Jeho první prototypy vznik-
ly v roce 1924 a čs. ministerstvo národní obrany
o ně projevilo ihned zájem. V letech 1925 a 1926
získávaly tyto stroje ceny v rychlostním závo-
du prezidenta republiky a účastnily se několika
mezinárodních cest prezentujících čs. letectvo
v zahraničí. Spolehlivě a bez technických problé-
mů sloužily až do poloviny třicátých let, kdy byly
nahrazeny Letovy Š-328. Do té doby bylo vyrobe-
no několik variant tohoto typu - bombardovací,
pozorovací, noční, cvičné, hydroplány apod. Po
vyřazení z první linie byly zbylé Ab-11 přestavěny
na školní AŠ-11.

Kromě Československa používalo stroje i finské
letectvo - finské stroje byly označovány jako Aero
A-11HS a byly poháněny silnějšími motory Hispa-
no-Suiza 8Fb o výkonu 300 k.

Z typu byla vyvinuta plováková verze Aero A-29
pro vlečení terčů na dělostřelecké střelnici v Boce
Kotorské. Postaveno bylo 9 kusů.

V létě roku 1926 armáda zapůjčila dva stroje včet-
ně posádek a pozemního personálu k chemic-
kému postřiku proti kalamitě bekyně mnišky. Na
letadla bylo namontováno rozprašovací zařízení
a během asi čtrnácti dnů bylo ošetřeno 370 hek-
tarů lesa. Šlo o jeden z prvních pokusů leteckého
chemického postřiku v Evropě.

Date of issue: 21. 9. 2016
Designer: Pavel Sivko
FDC engraver: Bohumil Šneider
(Heidelberg)

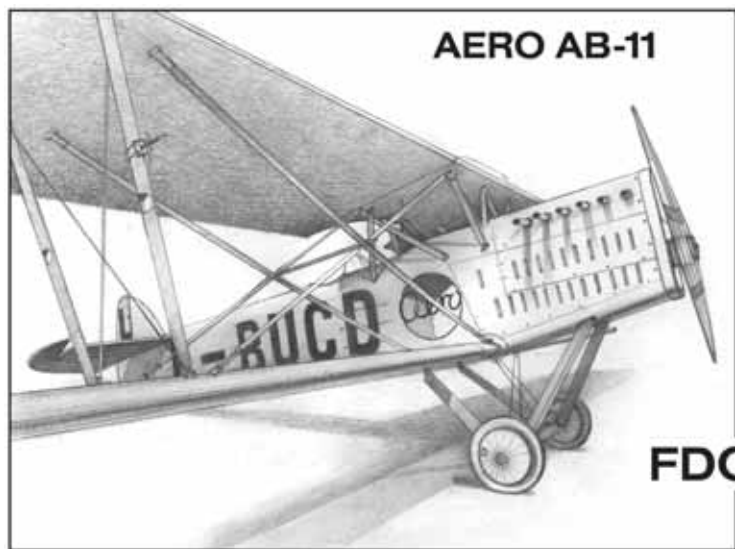
The stamp shows the biplane Aero Ab-11 viewed from
the right tail side. The FDC also portrays the biplane
Aero Ab-11, this time viewed from the right wing side.
The handstamp contains a drawing of the front part
of the biplane.

The Aero Ab-11 was a single-engine biplane aircraft
used for multiple purposes. The first prototypes
built in 1924 immediately drew the interest of the
Czechoslovak defence ministry. In 1925 and 1926,
these airplanes won prizes in the presidential speed
contests and were used for several international
trips to present Czechoslovak air force abroad. The
reliable and problem-free Aero Ab-11 was used until
its replacement by the Letov Š-328 in the mid-1930s.
The Aero Ab-11 was built in several variants such as
bomber, reconnaissance, night, training, hydroplane
versions. After the withdrawal from the first line units,
the remaining Ab-11 were rebuilt to training AŠ-11s.

A Hispano-Suiza 8Fb-powered 300 hp version, the
A.11H-s was built for the Finnish Air Force, the only
foreign operator of the type.

This type was used to develop the Aero A-29 equipped
with floats and used as a target tug for training
anti-aircraft gunners in the Bay of Kotor. Nine
of these airplanes were built.

During the nun moth
infestation in the summer
of 1926, the military sent
two Aero A-29s with the
crew and ground
personnel to help
fight the invasion by
chemical spraying. The
airplanes used spraying
equipment to treat
370 hectares of forest
in about fourteen days.
This was one of the first
trials of aerial application
of chemicals in Europe.

Den vydání: 12. 10. 2016
 Autor: Adolf Absolon
 Rytec: Martin Srb
 (Heidelberg)

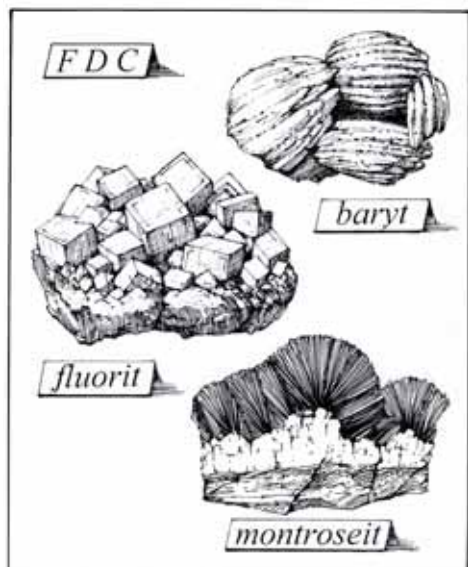

Uvnitř území, vyhlášeného v roce 1991 jako CHKO Železné hory, je několik přírodních rezervací a jedna národní přírodní rezervace. Jmenuje se Lichnice - Kaňkovy hory. Z této rezervace byla pro známku zvolena divoká Lovětínská rokle s výchozy starohorních rul. V levé části návrhu jsou na obzoru zříceniny hradu Lichnice, v pravé části bučiny na svahu hřebene Krkanka. V dálce je krajina kolem řeky Doubravy. Rezervace Lichnice-Kaňkovy hory je zároveň evropsky významnou lokalitou soustavy Natura 2000.

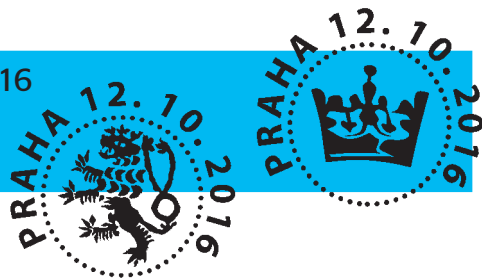
Razítko a FDC - náměty vyzdvihují, že CHKO Železné hory je zároveň velmi významný Národní geopark Železné hory. Na razítku je zkamenělý amonit cenomanského stáří (-95 milionů let) z lokality

Smrček - Studená voda. Na FDC jsou minerály baryt a fluorit z naleziště Běstvina, kde byly těženy jako nerudní surovina. Montroseit je velmi vzácný minerál z lokality Prachovice.

Date of issue: 12. 10. 2016
 Designer: Adolf Absolon
 Engraver: Martin Srb
 (Heidelberg)

The Železné hory Protected Landscape Area, registered in 1991, contains several nature reserves and one national nature reserve called Lichnice-Kaňkovy hory. The wild Lovětínská ravine with exposed layers of Proterozoic gneiss became the motif chosen for the stamp. The left-hand side of the design depicts the Lichnice Castle ruins. The right-hand side shows the beech forest on the hillside of the Krkanka ridge with the landscape around the Doubrava river in the distance. The Lichnice-Kaňkovy hory reserve is also a significant site of Europe's Natura 2000 system. The motifs used in the handstamp and FDC refer to the importance of the Železné hory Protected Landscape Area as a national geopark. The handstamp depicts an ammonite fossil from the Cenomanian age (95 million years ago) from the site Smrček-Studená voda. The FDC shows the minerals barite and fluorite from the Běstvina deposit where they were mined for industrial use. Montroseit is a very rare mineral from the Prachovice site.

Den vydání: 12. 10. 2016

Autor: Jan Maget

Rytec FDC: Václav Fajt
(Heidelberg)

Cesta ke státnosti za světové války 1916 je třetím aršíkem v řadě aršíků věnovaných po 100 letech válečným létům 1914-1918.

Na pozadí obrovského válečného konfliktu se začínají tříbit názory na poválečný vývoj. Po obvodu aršíku je rám v podobě stuhu obsahující heslovitý výběr událostí, které položily základ poválečného státoprávního uspořádání. Horní výplatnice na pozadí připomíná historické představitele české státnosti jako např. sv. Václava, Přemysla Otakara II. a také významné výročí narození Karla IV. v roce 1316. Levý spodní kupón obsahuje portréty osobností, které ovlivnily politický vývoj. Jmenujme např. M. R. Štefánika, T. G. Masaryka nebo Edvarda Beneše. Pravý spodní kupón obsahuje portréty některých z představitelů zúčastněných států (např. Vilém II. Pruský, Generalfeldmarschall von Hindenburg, Mikuláš II. Alexandrovič) Levý kupón zobrazuje události uprostřed rozehrané válečné hry, kdy 21. listopadu zemřel císař František Josef I. Pravý kupón zachycuje Karla I. jako nového císaře. Na trůn usedl 21. listopadu 1916 po smrti svého prastrýce Františka Josefa I. Spodní výplatnice představuje vdovy a samoživitelky v symbolickém stínu rakouské orlice. Horní kupón zobrazuje stav, kdy se nad obrazy zkázy vesele třepetají vlajky zúčastněných států. Na levé části rámu je stříbrný otisk českého lva z pražského groše. Na obálce prvního dne jsou zvoleny podobné dobové symboly ztvárnění vlajek. Na razítku nalezneme část z otisku z pražského groše v podobě českého lva.

Date of issue: 12. 10. 2016

Designer: Jan Maget

FDC engraver: Václav Fajt
(Heidelberg)

The path to statehood during the world war in 1916 is the theme of the third souvenir sheet in the series dedicated, after a century, to the years of 1914-1918. Opinions on postwar development began to crystallise

on the background of the great war. The sheet is framed with a ribbon containing a selection of references to the events that laid the foundation of the postwar state arrangement. The upper definitive stamp in the background commemorates Czech historical persons, such as St. Wenceslas, Přemysl II Ottokar, and the major anniversary of Charles IV's birth in 1316. The lower left-hand coupon contains portraits of persons who influenced the political development, such as M.R. Štefánik, T.G. Masaryk and Edvard Beneš. The lower right-hand coupon contains portraits of certain representatives of the involved countries, such as King Wilhelm II of Prussia, Generalfeldmarschall von Hindenburg, Tsar Nicolas II. The left-hand coupon displays events amidst the started war game, with Emperor Franz Joseph I dying on the 21st of November. The right-hand coupon portrays Charles I who became the new emperor on 21 November 1916 after the death of his great uncle Franz Joseph I. The lower definitive stamp depicts widows and single mothers in the symbolic shadow of the Austrian imperial eagle. The upper coupons shows the flags of the involved countries, gaily fluttering above the images of destruction. The left-hand part of the frame contains a silver impression of the Czech lion from the Prague groschen. The first day cover features similar period symbols of the flags. The symbols shows a partial impression of the Czech lion from the Prague groschen.

FDC

Den vydání: 9. 11. 2016

Autor: Otakar Karlas

Rytec FDC: Bohumil Šneider
(Heidelberg)

Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu (anglicky United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, UNESCO) je jedna z 15 mezinárodních odborných organizací (agentur) OSN. Sídlí v Paříži. Organizace má 195 členských zemí, poslední z nich (v tomto případě autonomní území), která je v současnosti v procesu přijetí, je Palestina. Spojené státy americké, Izrael a Kanada zareagovaly pozastavením svých příspěvků této organizaci s tím, že probíhající konflikt má být řešen vyjednáváním.

Podnětem ke vzniku organizace byly hrůzy právě skončené druhé světové války. Hlavním úkolem UNESCO bylo proto usilovat o udržení mezinárodního míru rozvíjením spolupráce v oblasti výchovy, vědy a kultury a prosazováním úcty k lidským právům a právnímu řádu.

Vznik UNESCO byl zahájen podepsáním Ústavy v Londýně na ustavující diplomatické konferenci 16. listopadu 1945. Ústava pak vstoupila v platnost 4. listopadu 1946 po její ratifikaci zakládajícími dvaceti státy: Austrálie, Brazílie, Československo, Čína, Dánsko, Dominikánská republika, Egypt, Francie, Indie, Jižní Afrika, Kanada, Libanon, Mexiko, Norsko, Nový Zéland, Řecko, Saúdská Arábie, Spojené království, Turecko a USA.

Zabývá se činností v pěti hlavních oborech: vzdělání, přírodní vědy, sociální a humanitní vědy, kultura a komunikace a informace. Projekty podporované UNESCO zahrnují šíření gramotnosti, odborné a školicí programy, programy mezinárodní vědní spolupráce, propagaci nezávislých médií a svobody tisku, regionální a kulturní historické projekty, propagaci kulturní různorodosti, dohody mezinárodní spolupráce v oblasti kulturního a přírodního dědictví a ochrany lidských práv, a pokusy vyrov-

nat rozdíly v možnosti využití digitálních technologií ve světě (digital divide).

Na známce se nachází logo UNESCO zkomponované do číslice 70, připomínající výročí uplynutí 70 let od založení UNESCO. Na FDC je použito prostého loga UNESCO s popisem ČESKÉ KOMISE PRO UNESCO. Razítko představuje náhled na globus.

Date of issue: 9. 11. 2016

Designer: Otakar Karlas

FDC engraver: Bohumil Šneider
(Heidelberg)

The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) is one of the fifteen specialized agencies of the United Nations (UN). Its headquarters are in Paris. UNESCO has 195 member states. The last one to be adopted was Palestine (Palestinian Autonomous Areas). The United States, Israel and Canada reacted to Palestine's admittance to UNESCO by freezing their payments to the organisation and insisting on talks to solve the ongoing conflict.

UNESCO was established in response to the terrors of World War II that had just ended. Its main purpose was to contribute to peace by promoting international collaboration through education, science, and culture to further universal respect for justice, the rule of law, and human rights.

The organisation was established by the signature of the Constitution at the founding diplomatic

conference in London on 16 November 1945. The Constitution came into force on 4 November 1946 with the deposit of the twentieth ratification by a member state. The founding member states were Australia,

Brazil, Czechoslovakia, China, Denmark, Dominican Republic, Egypt, France, India, South Africa, Canada, Lebanon, Mexico, Norway, New Zealand, Greece, Saudi Arabia, United Kingdom, Turkey, and the United States.

UNESCO pursues its objectives through five major programmes: education, natural sciences, social/human sciences, culture, and communication/information. Projects sponsored by UNESCO include literacy, technical, and teacher-training programmes; international science programmes; the promotion of independent media and freedom of the press; regional and cultural history projects; the promotion of cultural diversity; international cooperation agreements to secure the world cultural and natural heritage and to preserve human rights, and attempts to bridge the worldwide digital divide.

The stamp depicts the UNESCO logo within the numeral 70 commemorating the 70th anniversary of the founding of UNESCO. The FDC contains the simple UNESCO logo and the text CZECH COMMISSION FOR UNESCO. The handstamp shows a view of the globe.

Organizace
Spojených národů
pro výchovu
vědu a kulturu

ČESKÁ
KOMISE
PRO
UNESCO

FDC

26

Umělecká díla na známkách: Jaroslav Král (1883-1942)

Works of Art on Postage Stamps:
Jaroslav Král (1883-1942)

9.11.2016
PRAHA

Den vydání: 9. 11. 2016

Rytec: Václav Fajt
(KOMB)

Na známce je využit námět z Králova obrazu *Dvě ženy*. FDC zobrazuje autorovo dílo *Zátiší s rybami*. Pro razítko byla využita rytcová volná inspirace zachycující jednu z žen Králova obrazu.

Jaroslav Král se narodil 5. 12. 1883 (Malešov u Kutné Hory) a zemřel 22. 3. 1942 (Osvětim, Polsko). Patří k nejvýznamnějším osobnostem naší výtvarné kultury.

Jaroslav byl prvorozený z pěti sourozenců. Do obecné školy chodil v Hoslovicích, následovala příprava premonstrátů u učitelského ústavu v Hasenburku v Českých Budějovicích, v letech 1897-1901 německá českobudějovická reálka. Už ve škole projevil Jaroslav výtvarné nadání. V roce 1901 složil přijímací zkoušky na Umělecko-průmyslovou školu v Praze, oddělení figurálního a ornamentálního kreslení. V říjnu 1904 byl přijat na Akademii výtvarných umění (speciální škola Vojtěcha Hynaise pro figurální malířství). Bydlel s bratrem Josefem, budoucím stavebním inženýrem, na Malé Straně, portrétoval členy rodiny Dlouhoveských, začínal s karikaturami. Absolvoval v roce 1908, žije střídavě v Praze a v Písku, kde si otec pronajal hospodářský dvůr. Vzniká série rodinných portrétů a karikatur a také přátelství s básníkem Adolfem Heydukem. V roce 1919 je Jaroslav Král při založení Klubu výtvarných umělců Aleš a v roce 1922 Skupiny výtvarných umělců v Brně. Až do roku 1939 se každoročně zúčastňuje jejich výstav. Do té doby se datuje nová podoba jeho tvorby, v níž dokázal spojit klasický výraz s kubistickým názorem, silné monumentální citění s citovým prožitkem, stává se představitelem novoklasicismu. Vyniká umělcův smysl pro formu a prostor, vytváří vlastní formální aparát. Maluje rozměrné figurální kompozice (Přechod, Odpočívající rodina, 1919, Matka, 1921). Hrdiny jeho obrazů jsou prostí lidé, k nimž umělec přirozeně tíhne

od svého venkovského dětství, kdy se také zrodilo jeho silné sociální citění. Umělec šetří formálními prostředky, používá kultivovaných, spíše chladných barevných tónů, přesto jeho díla dosahují monumentální účinnosti. V té době se také projevuje jeho levicová názorová orientace. Král, který se společnosti spíše stranil, se přátelil s brněnskými levicovými intelektuály kolem časopisu Index, v Levé frontě, Klubu pro umění a vědu Ars v Brně. V roce 1921 byl Jaroslav Král jmenován asistentem figurálního kreslení při stolici technického kreslení Vysoké školy technické v Brně.

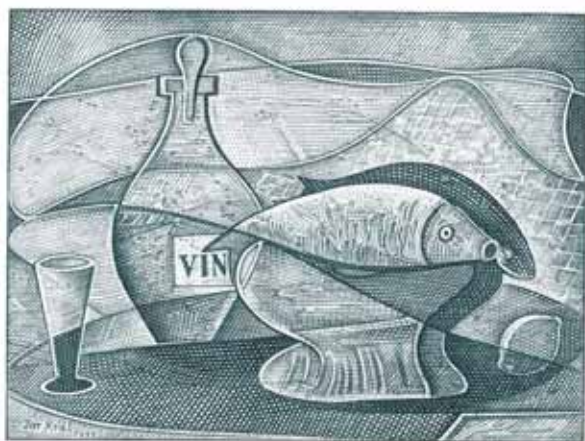
Umělec po sobě zanechal osobité dílo malířské (více než 500 položek) a bravurní kreslířskou tvorbu. Zdánlivě prostými formálními a tematickými prostředky dosáhl Král uměleckých kvalit, které ho řadí k legendám brněnské a české výtvarné kultury první poloviny 20. století.

Date of issue: 9. 11. 2016
 Engraver: Václav Fajt
 (KOMB)

The stamp uses a theme from Král's painting "Two women". The FDC displays his work "A landscape with fish". The handstamp contains the engraver's work loosely inspired by one of the women in Král's painting.

Jaroslav Král was born on 5 December 1883 in Malešov u Kutné Hory and died on 22 March 1942 in Auschwitz, Poland.

He belongs to the leading Czech visual artists. Jaroslav was the firstborn of five siblings. He attended the primary school in Hoslovce, the preparatory school of the teaching college run by the Premonstrates in Hasenburk in České Budějovice, and the German-speaking technical school in České Budějovice (1897-1901). Even as a student he exhibited a talent for graphic art. In 1901, he passed the entrance examination at the Academy of Arts, Architecture and Design in Prague, Department of Figural and Ornamental Drawing. In October 1904, he was admitted

FDC

to the Academy of Fine Arts, Vojtěch Hynais Special School of Figural Painting. He shared a room in Prague's Lesser Town with his brother Josef, a future civil engineer, painted portraits of the Dlouhoveský family and started drawing caricatures. Following his graduation in 1908, he spent some time in Prague and in Písek where his father rented a farm. He created a series of family portraits and caricatures and became friends with poet Adolf Heyduk. Jaroslav Král was one of the founding members of the Visual Art Club Aleš (1919) and the Visual Art Group Brno (1922). He attended their exhibition events every year until 1939. At this time, his work began to reveal a new style which combined a classical form with cubist aspects and a strong monumental yet sensual feeling. This ranked Král among representatives of Neoclassicism. The works allowed him to demonstrate his sense of form and space and create his own formal devices. He painted large figural compositions (Transition, Resting Family, 1919, Mother, 1921). His paintings were filled with simple, ordinary people, who he had

felt attracted to since his childhood spent in rural areas, the birthplace of his strong social awareness. Although he used austere formal devices and rather cool, cultivated shades of colour, the effect of his works was monumental. Král, who used to be rather solitary, began to follow his left leaning views at that time and became friends with left-wing intellectuals gathered around the Brno-based magazine Index, in the Levá fronta organisation and the art and science club Ars.

In 1921, he was appointed a teaching assistant for figural drawing at the technical drawing department of the Technical University in Brno.

Jaroslav Král created more than 500 distinctive paintings and a body of brilliant drawings. The seemingly simple formal devices and themes he applied helped him achieve a level of artistic quality that made him one of the legends of the Brno and Czech visual culture of the first half of the 20th century.

27

Umělecká díla na známkách: Bedřich Stefan (1896–1982)

Works of Art on Postage Stamps:
Bedřich Stefan (1896–1982)

Den vydání: 9. 11. 2016
Rytec: Jaroslav Tvrdoň
(KOMB)

Námětem známky je polychromovaná plastika z pálené hlíny *Dívka s absintem*.

Pro obálku prvního dne je využito námětu z reliéfu *Křížová cesta z kostela sv. Václava ve Vršovicích*. Bedřich Stefan (9. prosince 1896 v Praze – 31. března 1982 v Praze) byl český sochař, medailér a profesor Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze. Bedřich Stefan se v letech 1911–1914 učil v Praze štukatérem a navštěvoval večerní kurzy kreslení na uměleckoprůmyslové škole (prof. Luděk Wurzl, J. Plichta). Roku 1914 byl přijat ke studiu u prof. Josefa Drahoňovského a Bohumila Kafky a po přeru-

šení v letech 1917–1919 (vojenská služba) požádal prof. Otakara Španiela, aby mohl dokončit studia v jeho ateliéru.

V letech 1919–1923 studoval sochařství na Akademii výtvarných umění u Jana Štursa a po absolvování studia se stal roku 1924 pomocníkem Otto Gutfreunda. Obdržel roční stipendium francouzské vlády a v letech 1925–1926 navštěvoval v Paříži kurzy aktu v Grande Chaumiére a několik měsíců pracoval jako kreslič v ateliéru Le Corbusiera. Do Paříže se vracel během 30. let každoročně.

Po návratu do Prahy získal některé významné veřejné zakázky na reliéfní výzdobu budov (Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, 1928, Kostel sv. Václava ve Vršovicích, 1930–1933). Za války staví svůj vlastní ateliér a roku 1942 uzavřel sňatek se sochařkou Hanou Wichterlovou. Od roku 1946 do roku 1958 byl profesorem na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze, kde mezi jeho žáky patřili například Václav Frydecký nebo Jiří Seifert.

V roce 1966, u příležitosti 70. narozenin, byl vyznamenán Státní cenou za plastiku pro památník v Lidicích a jmenován Zasloužilým umělcem.

Stefan vystavoval poprvé roku 1922 se skupinou Devětsil a od roku 1930 s SVU Mánes. První samostatnou výstavu měl až roku 1980 v Národní galerii (Belveder). Jeho komorní plastiky vystavila roku 2001 Galerie Millenium.

Bedřich Stefan zemřel 31. března 1982 v Praze ve věku 86 let.

(Prof. Luděk Wurzl, J. Plichta). In 1914, he was admitted to study with Prof. Josef Drahoňovský and Bohumil Kafka, but had to interrupt the studies due to military service from 1917–19. He then finished the studies with Prof. Otakar Španiel.

From 1919–23, he studied sculpting with Jan Štursa at the Academy of Fine Arts and after graduation he became an assistant to Otto Gutfreund (1924). In 1925–26, he received a French government's scholarship and visited nude art courses in the Académie de la Grande Chaumiére in Paris and worked as a drawer for Le Corbusier. In the 1930s, he visited Paris every year. After his return to Prague, Stefan won several important public contracts for sculptures to decorate Prague buildings, such as the portal of the Law Faculty of Charles University (1928), St. Wenceslas' Church in Vršovice (1930–33).

During World War II, he built his own studio and married sculptor Hana Wichterlová (1942). From 1946–58, he was a professor at the Academy of Arts, Architecture and Design in Prague, teaching students such as Václav Frydecký and Jiří Seifert.

On the occasion of his 70th birthday in 1966, he received the State Award for his sculptures for the Lidice Memorial and was named an Artist of Merit.

Stefan's first exhibition together with other artists of the Devětsil group took place in 1922, and was followed by exhibitions with members of the association of artists Mánes from 1930. His first solo exhibition took place in the National Gallery in Prague's Belveder not sooner than 1980. His intimate sculptures were displayed by Prague's Millennium Gallery in 2001.

Bedřich Stefan died in Prague on 31 March 1982, aged 86.

Date of issue: 9. 11. 2016
Engraver: Jaroslav Tvrdoň
(KOMB)

The theme of the stamp is the polychrome baked clay sculpture "Girl with absinth". The first day cover shows a theme from the Way of the Cross relief sculpture in St. Wenceslas Church in Prague's Vršovice.

Bedřich Stefan (09 December 1896, Prague – 31 March 1982, Prague) was a Czech sculptor, medal designer and professor at the Academy of Arts, Architecture and Design in Prague.

From 1911–14, he trained as a plasterer in Prague where he also attended evening drawing courses at the Academy of Arts, Architecture and Design

Umělecká díla na známkách: František Tichý (1896–1961)

Works of Art on Postage Stamps:
František Tichý (1896–1961)

Den vydání: 9. 11. 2016

Rytec: Václav Fajt
(Waite)

Date of issue: 9. 11. 2016

Engraver: Václav Fajt
(Waite)

Na známce je využito námětu z Tichého obrazu *Klaun s opicí* a na obálce prvního dne námětu z jeho díla *Autoportrét*.

František Tichý (24. března 1896 v Praze–7. října 1961 v Praze) byl český malíř, grafik a jevištní výtvarník.

V letech 1917 až 1923 studoval na pražské Akademii výtvarných umění. Již v roce 1920 provedl na základě žádosti režiséra Jana Bora výpravu pro Molierovu Školu žen ve Švandově divadle. V období 1924 až 1928 provedl pro toto divadlo dalších téměř 50 výprav. V dalších letech se živil jako knižní grafik, výtvarný redaktor v Melantrichu a navrhoval také reklamní tabule. V roce 1929 odcestoval do Francie s cílem pokračovat do Ameriky. V roce 1935 se však vrátil do Prahy a téměř výhradně se pak již věnoval malířství.

Je považován za přední osobnost české výtvarné avantgardy 40. let 20. století. Přesto, že jeho tematický i výrazový rejstřík je velice bohatý – zátiší, motivy městské krajiny, portréty (například démonický portrét Paganiniho), knižní ilustrace (třeba k Donu Quijotovi), vrací se stále v nejrůznějších variantách k postavám ze světa cirkusových a variетních manéží. První litografie na toto téma – *Mávající clown* – se u něho objevuje již v roce 1926.

V letech 1945 až 1951 byl profesorem na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze. Mezi lety 1945 a 1949 pohostinsky spolupracoval na základě žádosti choreografa Saši Machova s Národním divadlem v Praze jako jevištní výtvarník. Pro své výpravy zpracovával rovněž kostýmní návrhy.

The stamp uses a theme from Tichý's painting "Clown with monkey". The first day cover shows a theme from his self-portrait.

František Tichý (24 March 1896, Prague–07 October 1961, Prague) was a Czech painter, graphic artist and stage designer.

From 1917–23, he studied at the Academy of Fine Arts. As early as 1920, he was asked by director Jan Bor to design the stage sets for Molière's *School for Wives* at Prague's Švandovo Theatre. From 1924–28, he created another almost 50 stage designs for the same theatre. In the following years, he worked as a book designer, art editor in the Melantrich publishing house, and poster designer. In 1929, he went to France from where he wanted to continue to America, but he returned to Prague in 1935 where he worked almost exclusively as a painter.

He is considered as a leading personality among the Czech avant garde artists of the 1940s. Despite his very rich portfolio of themes and expressions, including landscapes, urban motifs, portraits (such as the demonic portrait of Paganini), book illustrations (e.g. for *Don Quixote*), Tichý was permanently drawn to figures from the circus and vaudeville world using different methods to portray them. His first lithography dedicated to this theme, *Waving Clown*, appeared as early as 1926.

From 1945–51, he was a professor at the Academy of Arts, Architecture and Design in Prague. From 1945–49, he was asked by choreographer Saša Machov to work as a guest stage designer for the National Theatre in Prague. He also designed costumes for his scenic designs.

Gerrit Dou - Mladá dáma na balkoně - společné česko-lichtenštejnské vydání

Gerrit Dou - Young Woman on a Balcony - Common Czech-Liechtenstein Stamp

Rytec: Václav Fajt
(Waite)

Engraver: Václav Fajt
(Waite)

Česká pošta připravuje společné česko-lichtenštejnské vydání známky GERRIT DOU - Dáma na balkoně.

The Czech Post together with the Liechtenstein Post is planning to issue the emission Gerrit Dou - Young woman on the balcony stamp

Emisní plán českých poštovních známek 2017 Issue Plan Czech postage stamps 2017

- Tradice české známkové tvorby: Oldřich Pošmurný
- Osobnosti: Marie Terezie, česká a uherská královna
- „Rodina“
- 100. výročí založení Spolku českých umělců grafiků Hollar
- Historické dopravní prostředky: Poštovní autobus
- Historické dopravní prostředky: Kolesový parník Praha
- 120. výročí otevření Strakovy akademie
- Krásy naší vlasti: Porta Bohemica
- 80. výročí letiště Praha
- EUROPA - Hrady a zámky: Frýdlant n. Ostravicí
- Pražský hrad - Paolo Veronese: Sv. Kateřina Alexandrijská s andělem
- 75. výročí operace Anthropoid, + Odbojová skupina - „Tři Králové“
- Moravské zemské muzeum Brno
- Osobnosti: Heliodor Píka
- Osobnosti: Josef Kainar
- Technické památky: Přesunutý kostel Nanebevzetí Panny Marie v Mostě
- Technické památky: 170. výročí veřejného plynového osvětlení ulic v Praze
- Historické dopravní prostředky: Poštovní letadlo AERO A-14 ČSA
- Historické dopravní prostředky: Vagóny poštovní ambulance
- Ochrana přírody - Zoologické zahrady II.: Brno
- Ochrana přírody - Zoologické zahrady II.: Chomutov
- Ochrana přírody - Zoologické zahrady II.: Hodonín
- Ochrana přírody - Zoologické zahrady II.: Plzeň
- Boj o českou státnost 1917
- 100. výročí založení České astronomické společnosti
- Umělecká díla na známkách: Taras Kuščynskij
- Umělecká díla na známkách: Jaroslava Pešicová
- Umělecká díla na známkách: Norbert Grund

Výplatní známky 2016 / Definitive stamps 2016

- Výplatní písmenová známka: Floristika: Slavnostní vazba květin
- Výplatní písmenová známka: Dětem: Vila Amálka
- Výplatní písmenová známka: Potrubní pošta
- Výplatní písmenová známka: Václav Zapadlík - Česká auta - Praga I.

• Poštovní přepážky České pošty s filatelistickým zbožím

The Czech Post Counters selling philatelic goods

Prodejna PostFila - Ortenovo nám. 542/16, 170 24 Praha 7 - Holešovice
Tel.: +420 251 036 389, fax: +420 220 875 543, INTERNET: <http://www.ceskaposta.cz>
E-MAIL: postfila@cpost.cz

Prodejna známkové tvorby, Jindřišská 14,
111 21 Praha 1, přepážka č. 29 a 30
Poštovní muzeum, Nove Mlýny 2, 110 00 Praha 1
Pošta Praha 012 - Hrad, III. nádvoří, 119 01 Praha 1
Pošta Praha 68 - Letiště Václava Havla,
Aviatická 1048/12, 160 08 Praha 6

Pošta Benešov u Prahy 1, Poštovní 478,
256 01 Benešov u Prahy
Pošta Příbram 1, Gen. R. Tesaříka 179,
261 01 Příbram 1

Pošta České Budějovice 1, Senovážné nám. 1,
370 01 České Budějovice 1
Pošta České Budějovice 13, Boreckého 1590,
370 13 České Budějovice 13
Pošta Trhové Sviny,
Bezručova 1000, 374 01 Trhové Sviny
Pošta Jindřichův Hradec 1, Husova 129,
377 01 Jindřichův Hradec
Pošta Třeboň, Seifertova 588, 379 01 Třeboň
Pošta Dačice, Göthova 71/I, 380 01 Dačice
Pošta Český Krumlov 1, Latrán 193,
381 01 Český Krumlov 1
Pošta Prachatice, Pivovarská 1118, 383 01 Prachatice
Pošta Strunkovice nad Blanicí, nám. B. Havlasý 86,
384 26 Strunkovice nad Blanicí
Pošta Volary, Náměstí 25, 384 51 Volary
Pošta Vacov, Miřetice 29, 384 86 Vacov
Pošta Vimperk, 1. máje 195/4, 385 01 Vimperk
Pošta Strakonice 1, Podskalská 601, 386 01 Strakonice 1
Pošta Blatná, T. G. Masaryka 293, 388 01 Blatná
Pošta Vodňany, Kampanova 591, 389 01 Vodňany
Pošta Tábor 2, U Bechyňské dráhy 2926, 390 02 Tábor 2
Pošta Veselí nad Lužnicí 1, ČSA 582/1,
391 81 Veselí nad Lužnicí 1
Pošta Pelhřimov, Přikopy 1889, 393 01 Pelhřimov
Pošta Písek 1, Žižkova třída 270/2, 397 01 Písek 1

Pošta Pízeň 1, Solní 20, 301 00 Pízeň 1
Pošta Sušice 1, Havlíčkova 16, 342 01 Sušice
Pošta Sokolov 1, Karla Havlíčka Borovského 1420,
356 01 Sokolov
Pošta Ostrov nad Ohří, Hlavní třída 800,
363 01 Ostrov
Pošta Mariánské Lázně 1, Poštovní 160/17,
353 01 Mariánské Lázně
Pošta Plzeň 23, alej Svobody 1274/21, 323 00 Plzeň
Pošta Cheb 2, Riegerova 1302/60, 350 02 Cheb
Pošta Rakovník 1, Husovo náměstí 21,
269 01 Rakovník
Pošta Kdyně, Náměstí 139, 345 06 Kdyně
Pošta Rokycany 1, Jiráskova 247, 337 01 Rokycany
Pošta Klatovy 1, Nádražní 89/III, 339 01 Klatovy 1
Pošta Domažlice 1, Msgr. B. Staška 71,
344 01 Domažlice 1
Pošta Tachov 1, Hornická 1596, 347 01 Tachov
Pošta Karlovy Vary 1, T. G. Masaryka 1,
360 01 Karlovy Vary 1

Pošta Ústí nad Labem 1, Masarykova 3120/34,
400 01 Ústí nad Labem 1
Pošta Jablonec nad Nisou 1, Liberecká 32/2,
466 01 Jablonec nad Nisou
Pošta Litoměřice 1, Na Valech 722/18,
412 01 Litoměřice
Pošta Teplice 8, Laubeho nám. 293/3,
415 08 Teplice
Pošta Chomutov 2, Dr. Farského 4732,
430 02 Chomutov 2
Pošta Most 1, Moskevská 5/5, 434 01 Most 1
Pošta Liberec 1, nám. Dr. E. Beneše 559/28,
460 01 Liberec 1
Pošta Pěnčín u Liberce, 463 45 Pěnčín 107
Pošta Harrachov v Krkonoších, Harrachov 152,
512 46 Harrachov
Pošta Semily, Husova 9, 513 01 Semily
Pošta Jilemnice, Geologa Pošepného 380,
514 01 Jilemnice

Pošta Hradec Králové 2, Zamenhofova 915/2,
500 02 Hradec Králové 2
Pošta Hradec Králové 3, Pospíšilova 215/11 A,
500 03 Hradec Králové 3
Pošta Jičín 1, Šafaříkova 142, 506 01 Jičín 1
Pošta Pardubice 2, Palackého 1233, 530 02 Pardubice 2
Pošta Úpice, Palackého 1096, 542 32 Úpice
Pošta Náchod 1, Masarykovo náměstí 43, 547 01 Náchod 1

Pošta Ostrava 30, Bohumíra Četyny 1047/12,
700 30 Ostrava 30 - Bělský les
Pošta Karviná 1, Masarykovo nám. 3/2,
733 01 Karviná - Fryštát
Pošta Havířov 1, Dlouhá 464/7a, 736 01 Havířov 1
Pošta Frýdek-Místek 1, Sadová 2379,
738 01 Frýdek-Místek 1
Pošta Nový Jičín 1, K nemocnici 206/11,
741 01 Nový Jičín 1
Pošta Kopřivnice 1, Štefaníkova 1163/12,
742 21 Kopřivnice 1

Zásilký na dobírku v tuzemsku:

Inland cash on delivery consignments:

Česká pošta, s. p., Služby filatelistům, Nakladní 29, 362 07 DEPO Karlovy Vary 70
tel./fax: 353 540 153, e-mail: filatelie.kv@cpost.cz

Pošta Opava 1, U Fortny 49/10, 746 01 Opava 1
Pošta Přerov 2, Kratochvílova 114/4,
750 02 Přerov I - Město
Pošta Olomouc 2, Jeremenkova 19, 772 00 Olomouc 2
Pošta Šumperk 1, Gen. Svobody 100/13,
787 01 Šumperk 1
Pošta Krnov, nám. Minoritů 88/11, 794 01 Krnov

Pošta Jihlava 1, Masarykovo nám. 432/8,
586 01 Jihlava 1
Pošta Brno 1, POSTSHOP, Orli 655/30, 601 00 Brno
Pošta Vsetín 1, Mostecká 1144, 755 01 Vsetín 1
Pošta Rožnov pod Radhoštěm 1, Náměstí Miru 1268,
756 61 Rožnov pod Radhoštěm 1

Pošta Valašské Meziříčí 1, Polášková 122,
757 01 Valašské Meziříčí 1
Pošta Zlín 1, J. A. Bati 5648, 760 01 Zlín
Pošta Kroměříž 1, Spáčilova 3763/44, 767 01 Kroměříž

Prodejní místa českých poštovních známek v zahraničí Points of sale of Czech postage stamps abroad

NĚMECKO / GERMANY

Hermann E. Sieger, Venusberg 32-34,
D-73545 Lorch/Wurttemberg, fax: +49 717221438,
e-mail: sieger@sieger.de
Philagentur, Feldbergstr. 57, D-61440 Oberursel,
fax: +49 6171628282, e-mail: info@philagentur.de
Interstamp-Baur, Tannengrundstr. 20, D-98701
Neustadt/Rennsteig, e-mail: interstamp-web.eu@email.de

FRANCIE / FRANCE

Cercle Philatélique, Jean Louis Bardelli, 60, Avenue du
Tech, F-66700 Argeles sur mer, e-mail: jlb66@orange.fr
Francois Perol, 6, rue Damrémont, F-75018 Paris,
fax: +33 1 42522688

LITVA / LITHUANIA

Neofila Ltd., P.O.Box 107, LT-50006 Kaunas - 5,
fax: +370 37 426720, e-mail: stamps@neofila.com

ŠPANĚLSKO / SPAIN

Hirschfeld Import - Export, Javier de Gregorio, Plaza
del Angel 16, 3rd B, E-28012 Madrid,
fax: +34 91 3692138, e-mail: info@hirschfeld.es
USA / U.S.A.
Bombay Philatelic Inc., P.O.Box 480574, Delray Beach,
Fl. 33448 USA, tel: +1 561-499-7990,
fax: +1 561-499-7553, e-mail: sales@bombaystamps.com

JAPONSKO / JAPAN

Japan Philatelic Agency, Atten: Ryan Enomoto,
Kamitakaido 3-1-9 Suginami-ku, Tokyo 168-0074,
fax: +81 3 59513431, e-mail: enomoto@agcy.co.jp

Tiskové techniky používané při výrobě českých poštovních známek

Printing technologies used to produce Czech postage stamps

Tisk z hloubky - ocelotisk z plochých ocelových desek - WAITE

Tiskové body a čáry jsou vyryty nebo vymoletovány do tiskové formy (ocelová destička), na povrch se nanese velmi hustá barva, která se v druhém kroku setře stíracím materiálem, na kterém barva zůstane, zbylá barva z prohlubní se pak tlakem přeneše na papír.

Tisk z hloubky - rotační ocelotisk kombinovaný s hlubotiskem - WIFAG

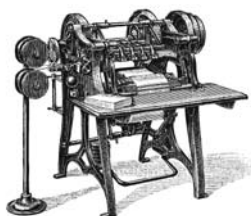
Rotační ocelotisk: tiskové body jsou vyryty, vymoletovány nebo případně vyleptány do tiskové formy (ocelový válec), na povrch se nanese velmi hustá barva, která se v druhém kroku setře stíracím materiálem, na kterém barva zůstane, zbylá barva z prohlubní se pak tlakem přeneše na papír. Hlubotisk: tiskové body jsou vyleptány nebo vyryty do tiskového válce (formy), na povrch se nanese velmi řídká barva, která se v druhém kroku setře stírací raklí a nateče zpět do barevnice. Zbylá barva z prohlubní se pak tlakem přeneše na papír.

Tisk z plochy - ofset - HEIDELBERG SPEEDMASTER

Tisknouce prvky jsou ve stejné úrovni s prvky netisknoucecími a liší se od sebe jen fyzikálněchemickými vlastnostmi povrchu. Při použití mastných tiskařských barev musí být tisknoucecí místa oleofilní, čili přijímat barvu a odpuzovat vodu. Netisknoucecí místa jsou naopak hydrofilní, čili přijímají vodu a odpuzují barvu.

KOMB

Kombinace tisku z hloubky (WAITE) a tisku z plochy (HEIDELBERG SPEEDMASTER)

Printing from recess areas - recess printing from flat steel plates - WAITE

Print dots and lines are engraved or pressed into a mollette (steel transfer roller) which is then smeared with a very thick ink and wiped clean with a wiping material on which the excess ink remains; the ink left in the recesses is then pressed onto a sheet of paper to make the print.

Printing from recess areas - rotary recess printing - WIFAG

Rotary printing from steel plates: Print dots and lines are engraved or etched or pressed into a mollette (steel transfer roller) which is then smeared with a very thick ink and wiped clean with a wiping material on which the excess ink remains; the ink left in the recesses is then pressed onto a sheet of paper to make the print. Intaglio: Print dots are etched or engraved into a print roller which is then smeared with a very thin ink and wiped clean with a doctor blade; the excess ink flows back into the ink fountain. The ink left in the recesses is then pressed onto a sheet of paper to make the print.

Planographic printing - offset - HEIDELBERG SPEEDMASTER

The printing elements are at the same level as the non-printing elements, the only difference being the physical and chemical properties of the surface. Offset printing is based on the principle that a greasy ink can be deposited on grease-treated (oleophilic) printing areas of the plate, which hold the ink and reject water, while non-printing (hydrophilic) areas, which hold water, reject the ink.

KOMB

A technology which combines printing from recess areas (WAITE) with planographic printing (HEIDELBERG SPEEDMASTER)

